V A T R A

FOAIE ROMÂNEASCA DE OPINIE ŞI INFORMAŢIE

Octombrie 1954 IV,10(Nr 46) München

SPIRITUL DE GAŞCA

Caracterul obştesc al luptelor din viaţa publică a Românilor, e că în mare parte nu sunt lupte de idei, ci de persoane, că cei mai mulţi în deplină necunoştinţă de ceea ce combat, dau într'un principiu carecare c'o orbire şi c'un curaj, demn de o cauză mai bună, condamnă ceea ce nu cunosc, batjocoresc ceea ce nu vor să cerceteze, trezindu-se prea târziu c'au fost induşi în eroare de ambiţiile vre unei gaşte şi că au lovit într'o ţintă, pe care ar fi respectat-o, dacă şi-ar fi dat osteneala de-a o privi mai de aproape.

Dacă un om e la noi într'adevăr atât de nefericit să profeseze o serie de idei, nu o listă de persoane, e în pericol, de-a-şi vedea ideile întoarse şi răsucite de adversarii lui, pretinşi politici, după placul acestora, va vedea trăgându-se din ele concluzii ne mai auzite, care lui nici prin minte i-au trecut vreodată şi în fine se va vedea citat înaintea opiniei publice după şoapte, calomnii acreditate prin repetarea papagalicească din partea celor uşori, nu însă în virtutea unor enunţări sau fapte determinate, care pentru toată lumea rămân aceleaşi. Căci în aceste discuţii nu e chestiunea de-a afla adevărul, ci din contra de-a acredita un neadevăr, nu de logică, ci de eristică; chestiunea e de a taxa pe adversar de ceea ce vrei să-l taxezi, potrivească-se epitetul sau nu. Aparenţa ţine locul adevărului, înduplecarea locul convingerii..

In zadar am protesta, în zadar am cere să ni se probeze o singură tendenţă reacţionară în înţelesul adevărat al cuvântului.. în zadar am dovedi că nici prin vis nu ne-a trecut de-a fi ceea ce ni se impută că voim a fi şi că faptele noatre toate sunt contrare acelei aserţiuni gratuite; adversarii noştri,dacă n'au minte,au cel puţin gură, o gură ce pare a-şi fi arogat pe seamă-şi atribuţiunile tuturor celorlalte calităţi intelectuale,pe care natura obicinueşte a le dărui oamenilor..

Nu suntem contra nici unei libertăţi,oricare ar fi aceea,întrucât ea e compatibilă cu existenţa statului nostru ca stat naţional-românesc şi întrucât s'adaptează în mod natural cu progresele reale făcute de noi pân'acuma. Cine susţine însă ca absolute şi neînlăturabile principii,a căror aplicare ar fi echivalentă cu sacrificarea unui interes naţional,acela nu poate fi omul nostru.

Aşteptăm dar,ca pe multe terenuri ale vieţii publice,spiritele oneste, de orice opinii s'ar fi ţinut pân'acuma, să simtă nevoia unei reacţiuni sănătoase şi conforme cu trebuinţele actuale ale ţării.. Reacţiunea noastră se întemeiază pe convingerea că ţara nu mai poate merge cu această organizare laxă, favorabilă naturilor catilinare şi reputaţiilor uzurpate, fără de pericolul de-a înceta să fie ţara românească, pe convingerea în fine,că statul e asemenea un produs al naturei,care are legile organice după care trăeşte şi că dacă se introduce o legislaţie artificială în locul celei care s'ar fi potrivit şi ar fi rezultat din stadiul organic al lui, arbitrariul unei asemenea substituţiuni se traduce în crize acute, ce pot pune capăt existenţei noastre chiar.

Mihai Eminescu

FACE PARTE DIN"COMITETUL NATIONAL"?- E din neam mare: "scoborît cu hâr-
zobul din cer".Cu cartea nu s'a prea împăcat,dar cu cărţile.. lucru mare! De
când era mititel,se prăpădea după gravuri. La opt ani juca masa singur; sunt
unii copii grozav de precoci. La zece ani îşi avea calul lui: un cal prea
frumos,care,desigur, era mai cuminte decât el. La doisprezece ani pălmuia
slugile,aşa.. ca să-şi arate puterea. La paisprezece ani, într'un bal de
copii,micul n.4 în costum de marchiz,cu spada la şold, se hotărî să-şi de-
puie inima-i înamorată la picioarele unei domnişoare de şaptesprezece ani;
crudela pufni de râs. La optsprezece ani,rămase orfan,bietul băiat. La două-
zeci şi unu de ani îşi puse în cap să sperie Parisul cu averea lui. Intre-
prinderea aceasta l-a limpezit de tot într'un an. Ne mai găsind pe nimeni
să-i facă niţel credit,se'ntoarse în ţară.
Cluburile din Capitală câştigară un membru activ,neadormit de activ.
"Imprumuturile naţionale" cerute c'un tupeu nemaipomenit,îi asigurară lus-
trul,splendoarea bătătoare la ochi, care adesea face minuni în "înalta"
noastră societate. La douăzeci şi cinci de ani fu ales deputat; tocmai îm-
plinise vârsta. La Cameră nu i s'a auzit guriţa. In baluri face furori.
Caută o zestre de un milion, şi de câte ori are nevoie de un împrumut mai
serios,spune c'a găsit-o. E convins(cât poate un asemenea tip să fie con-
vins) că în ţara noastră nu e niciun om cinstit şi că toţi funcţionarii,de-
la copist pân'la ministru, nu sunt decât"nişte paraziţi". Ii trec prin mâ-
nă între patru şi cinci mii de franci pe lună. Nu ştie singur nici de un-
de-i vin, nici unde se duc.

Alexandru Vlahuţă

ŞOIMUL ŞI FLOAREA FRAGULUI

Sus, în vârf de brăduleţ,
S'a oprit un şoimuleţ,
El se uită drept în soare,
Tot mişcând din aripioare.
Jos la trunchiul bradului
Creşte floarea fragului.
Ea de soare se fereşte
Şi de umbră se lipeşte.
- Floricică dela munte
Eu sunt şoim,şoimuţ de frunte
Ieşi din umbră, din tulpină,
Să-ţi văd faţa la lumină,
C'au venit până la mine
Miros dulce dela tine,
Cât am pus în gândul meu
Pe-o aripă să te iau -
Şi să mi te port prin soare
Pân'te-i face roditoare
Şi de mine iubitoare.

- Şoimuleţ, duios la grai,
Fiecare cu-al său trai.
Tu ai aripi sburătoare
Ca să te înalţi la soare,
Eu la umbră, la răcoare
Am menire'nfloritoare;
Tu te legeni sus, pe vânt,
Eu mă legăn pe pământ.
Du-te'n calea-ţi, mergi cu bine
Făr'a te gândi la mine
Că o lume'ncăpătoare
Pentru-o pasăre ş'o floare!

&& MOLDOVA LA 1828.- "Moldova se afla într'o stare de prostraţiune din
cele mai triste.Peste ea apăsa mâna de fier a unui despotism sistematizat şi
controlat cu ochi de Argus al unei puteri mari,care se zicea protectoare a
noastră şi care se interesa a menţine obscurantismul peste rasa noastră.Popu-
laţiunea de jos era într'o ignoranţă brută,deşi păstra în germene virtuţile
unui popor de o calificaţiune onorabilă.Societatea privilegiată,împărţită în
mai multe grade şi clase,rivalizând între sine pentru ranguri şi funcţiuni,
îmbuibată de prejudecăţi,înapoiată în cultura spirituală,cangrenată în mora-
vurile sale prin invaziunea tolerată a jidovilor din Rusia şi din Polonia,
reprezenta trista icoană a unui trecut,care brăzdase istoria noastră cu atâ-
tea vicisitudini dureroase.Vorbele naţionalitate,naţiune,nu aveau un sens
concret: cei ce le pronunţau sau cutezau a le analiza se calificau în deri-
ziune de "ideologi".(G.Sion)

Duminică 17 Octombrie a avut loc,la Paris, cununia colaboratorului
nostru D.Em.Popa cu d-ra Aurica Cutrata,româncă din Veria(Macedonia). Să
fie într'un ceas bun!

S P R E R E G A S I R E

Ultimele evenimente din sânul Mişcării Legionare au arătat şi mai clar
cât de puternic a fost cimentul pus de Căpitan la temelia tinerei sale orga-
nizaţii. Cu Garda de Fier, Corneliu Codreanu punea în apărarea vieţii neamu-
lui său o pădure de piepturi vânjoase şi decise, într'un moment când,faţă de
mortalul pericol al invaziei parazitismului galiţian, bine sprijinit de co-
rupţia internă, diplomaţia noastră fanariotă şi putregaiul politicianist nu
puteau desigur să liniştească legitima preocupare a bunilor români. Era numai
firesc aşa dar ca cei vizaţi să se arunce cu toată forţa imenselor mijloace
de care dispuneau asupra "Arhanghelului Mihail". Sângele a curs în valuri;
închisorile au fost umplute la refuz, studenţii eliminaţi din Universităţi,
muncitorii îndepărtaţi din fabrici; corupţia atinsese cele mai înalte trepte
ale autorităţii publice: toţi, dela jandarm la ministru, îşi făceau un ti-
tlu de glorie din vânarea legionarilor,- în timp ce presa, străină sau vân-
dută,arunca cu bale asupra celei mai autentic româneşti organizaţii apărute
vreodată sub frumosul cer al Carpaţilor. Dar Mişcarea, puternic sprijinită
de elita naţională, dela plugar la generali şi profesori universitari, mer-
gea înainte. Taberele sale au rămas de pomină, bisericile se umpleau de lu-
me, climatul vieţii naţionale se însănătoşa văzând cu ochii.

Trezirea străvechilor virtuţi şi asanarea vieţii publice nu puteau să
bucure pe venetici şi simbriaşii lor. Dacă încercarea cu Stelescu a dat greş
- căci pe-atunci trăiau şi erau liberi Căpitanul şi marii comandanţi,cari au
ştiut să reacţioneze la timp şi hotărît - eficacitatea rolului lui Iuda nu
putea totuş să fie infirmată. Trăgând necesarele învăţăminte din experienţa
eşuată, corbii românismului s'au îngrijit să libereze de astă dată terenul
de orice putinţă de împotrivire, înainte de a favoriza "acţiunea" unui nou
Stelescu: arestaţi Căpitanul şi toţi legionarii socotiţi mai dârji,calea lui
Horia Sima era liberă.
Isprăvile sale, inspirate din lectura romanelor ieftine de aventuri,
umpleau de justificat entuziasm pe miniştrii Lupeascăi: pe de o parte, ele
scoteau la suprafaţă legionarii neprinşi sau necunoscuţi autorităţilor, fă-
când posibilă nimicirea lor; de alta, umflându-li-se importanţa prin repor-
taje senzaţionale, dădeau guvernului pretextul faţă de opinia publică să se
debaraseze, în modul cunoscut, de căpeteniile deţinute. Ambiţia nemăsurată a
comandantului provincial apărea în ochii cârmuirii de-o importanţă decisivă
pentru propriile scopuri,- capabilă să realizeze singură ce nu reuşiseră îm-
preună masoneria,ovreimea, Palatul jidovit, demnitarii vânduţi şi toată ple-
tora de agenţi plătiţi. Aşa a şi fost. Niciunui legionar nu i-a trecut prin
cap că ordinele lui Sima ar fi o flagrantă încălcare a dispoziţiilor date
de Căpitan şi de comandanţii dela Râmnicul-Sărat. Echipele cădeau una după
alta, doar "comandantul" nu: era prea necesar, pentru guvern, în postul în
care se insinuase. "Neputinţa" autorităţilor de a-l înhăţa mai servea şi la
umflarea mitului,- la fel de necesară. Fu "prins" numai când decernarea ti-
tlului de ministru trebuia să-l consacre definitiv în faţa legionarilor:
Sima îl primi cu recunoştinţă, sărutând plecat regeasca mână, caldă încă de
sângele Căpitanului, al comandanţilor legionari şi al echipelor de el tri-
mise la moarte sigură.

Fabricat "om politic", secătura ce-a pretins să-şi încarce pe umerii-i
chirciţi întreaga povară de deşeritoare gânduri ale elitei unei întregi ge-
neraţii, pe care din răsputeri o ajutase să intre în pământ, a dat îndată de
înţeles că accentul activităţii legionare va cădea de-acum pe aspectul "poli-
tic", adică pe ajungerea la guvern. Rezultatele maimuţărelilor sale"politice",
le ştiu; noi vom nota aici numai un lucru: sdrobitoarea disproporţie dintre
scop şi eforturi. Intr'adevăr, pentru ajungerea la guvern,partidele politice
nu-şi sacrificau un singur om; dacă gândul Căpitanului ar fi fost aşa de măr-
ginit,găsea desigur modalitatea să-l realizeze fără atâtea svârcoliri. Mul-
ţimea mormintelor legionare demonstrează însă,fără putinţă de replică,nişte
preocupări,la a căror înălţime n'avea cum să ajungă creerul bietului domn Sima.

"Măria Ta - declarase el asasinului, la căftănirea în guvern - din clipa asta începem o nouă pagină a istoriei!" In adevăr, Mişcarea a mers de-acum pe placul aşa zisei "oculte", făcându-şi şi făcând tot răul cu putinţă. Fusese creiată ca pivot sigur în lupta contra comunismului, dar răsboiul o găsea alungată din guvern de demenţa rebeliunii, fugărită peste graniţe sau svârlită în puşcării; mici detaşamente ale ei vor participa la bătăliile de peste Nistru doar ca batalioane "de pedeapsă". Intr'un moment greu al răsboiului, când sudura dintre forţele anticomuniste era mai necesară ca oricând, rolul diversionist al fugii lui Sima în Italia - profitabil doar aliaţilor cu bolşevismul, pe care Garda tocmai jurase să-l combată - apărea limpede. Trimiterea în ţară a lui Pătraşcu, însărcinat să cocheteze cu Ana Pauker, nu putea avea altă consecinţă decât discreditarea Mişcării Căpitanului în ochii disperatei rezistenţe.

Suspectă a fost conduita lui Sima deasemenea în sânul Legiunii, unde, în locul frăţiei evanghelice, a început să introducă sistemul, combătut de Căpitan, al bolşevismului. Călare pe Mişcare, el a căutat, în chiar numele legilor legionare, talmudic interpretate, să distrugă tocmai ceea ce unea pe vremuri pe camarazi, discreditând ierarhia, semănând neîncrederea şi ura, încurajând din răsputeri spionajul intern. Falnica mişcare a lui Codreanu şi a lui Moţa, croită pe mari dimensiuni, cu rădăcinile în solul patriei şi creştetul în infinitul cerului, a fost de Sima coborîtă la o biată agentură, furnizoare, pe bani, de informaţii şi sânge tânăr românesc.

Nici intimitatea vieţii de familie n'a scăpat nepângărită de această scârnăvie, ajunsă un fel de paşă peste ultima fărâmă de pretenţie de respiraţie legionară. Dar aici buboiul a plesnit. Dacă dialectica simistă, sprijinită pe autoritatea - decisivă, pentru legionari - a şefului recunoscut, a putut răstălmăci o vreme semnificaţia faptelor, amorţind multe conştiinţe, - murdăria consumată la casa "camaradei" B a avut darul să deschidă ochii tuturor, cauzând definitiva prăbuşire a întreţinutului birourilor de informaţie, principalul instrument de execuţie al planurilor cotoriilor vrăjmaşe Neamului şi Legiunii. Sgomotul gloanţelor dela Jilava, cu care spera să înăbuşe scandalul amoros, n'a folosit la nimic.

Şi aici vine imensa noastră bucurie: 16 ani de zile, adică mai mult chiar decât răgazul de care a dispus Căpitanul pentru zidirea tinerei sale Gărzi, 16 ani în cari s'a lucrat din răsputeri şi mână'n mână, din afara şi din lăuntrul Legiunii, unde la această treabă înhămat se afla însuş aşa zisul ei şef -n'au fost totuş deajuns pentru scâlcierea idealurilor codrene din sufletele legionarilor, pentru ştergerea dragostei lor faţă de Căpitan şi luminoasele lui gânduri. Aflată murdara faptă, legionarii au reacţionat cu o vigoare care a convins pe "viteazul" crai să se ţină cât mai departe de un contact direct cu ei..

E profund înduioşător să vezi copiii Căpitanului, după o separaţie aşa de lungă, cum îşi întind iarăşi mâna, uitând toate zâzaniile dintre ei, pentru a se regăsi, sub o comandă unică şi nouă, în "viscolul de soare" aşa de drag lui Moţa. Tot ce e viu, toţi cei ce n'au uitat de ce-au plecat de-acasă, toţi cei ce au prezente zi de zi chinurile Românilor din ţară şi speranţele lor într'o Mişcare ce şi-a pecetluit crezul cu sute de morminte, au lăsat deoparte toate neînţelegerile provocate de agenţii lui Sima, când a fost vorba de reînodarea firului rupt în noaptea de Florii a anului 1938. Legiunea s'a regăsit şi are în faţă-i un imens câmp de activitate, în care se va avânta cu elanul vremii taberelor de muncă. Intârzierea comunicatului cu privire la reorganizare este, pentru noi, o dovadă a seriozităţii cu care Comandanţii indicaţi lucrează la o temeinică aşezare a rosturilor legionare.

La apelul sărbătoreştei regăsiri lipsesc câţiva legionari, socotiţi de Căpitan odinioară demni de oarecare răspundere şi în cari mulţi dintre noi vedeau pe vremuri o speranţă; ei intră în excepţia firească oricărei reguli. Personal, nu atribuim mare valoare unei ulterioare răsgândiri a lor, căci trăinicia elementelor se poate pipăi mai ales la cotituri, - iar la cea mai tragică şi mai hotărîtoare răscruce a Mişcării, aceştia nu numai că au fost absenţi, dar şi-au asumat, prin prezenţa lor alături de casapul Legiunii,

odiosul rol de a încerca să deruteze şi alte elemente mai slabe sau mai puţin informate - măcar că juraseră clar, pe oasele lui Moţa, de a apăra Mişcarea de tot ce-ar putea-o compromite. Nu ştim ce scuză li s'ar mai putea aduce, căci niciodată nu vor avea cum dovedi a nu fi cunoscut de-ajuns o Legiune dela care au acceptat distincţiile cele mai înalte, nici că scârnăviile lui Sima s'ar acorda cu rolul puritan de conducător al unei grupări ce pretindea să cureţe atmosfera românească de miasmele de care am acuzat aşa de des partidele politice. Chiar dacă unii dintre ei au la activ, să zicem, fapte la fel de ticăloase ca ale "crăişorului" de tristă aducere aminte, actuala cârdăşie cu el încă nu-i scuzabilă, corect fiind să se fi dat pur şi simplu la o parte, în loc să încurajeze, cu prezenţa lor, "urîciunea pustiirii", sau să fabrice la "argumente" cu care să-şi siluiască propriile conştiinţe. Ce să mai spunem de cei ce-au ezitat să se despartă de arginţii furnizaţi de fostul şef din surse atât de puţin mărturisibile? Cum să calificăm haina cu epoleţi bogaţi, care, în pofida spiritului de onoare, atât de caracteristic ofiţerimii noastre, caută zelos să acopere, cu "demnitatea" ei, murdăria amoroasă a lui Sima? Cineva, probabil mai puţin în curent cu conformaţia morală a fostului şef, se arăta uluit de faptul că acesta, chiar după demascare, continuă să se agite, punând tot felul de piedici la regăsirea gărzii Căpitanului, a legionarilor unei Mişcări ce l-a cocoţat unde n'ar fi crezut neam de neamul lui şi de care, în schimb, el şi-a bătut joc cum n'ar fi putut-o face toţi duşmanii ei la un loc. Intr'adevăr, dacă ar fi avut un minimum de cinste sufletească, Sima, odată întâmplat "faptul" care avea să-l descalifice definitiv, trăgea desigur consecinţele. Dar gesturile mari nu's la îndemâna oamenilor de duzină: departe de a se retrage, cum ar fi fost firesc din partea unui propovăduitor de "idealuri sfinte", el s'a apucat să ordone, în numele aşa zisei discipline, "blocarea svonurilor", să publice, cu neruşinare, "omul nou", să ţină pe la cuiburi predici moraliste, să intimideze nenorocita familie, autodefinindu-se, fără habar de ridicol, drept "coloană vertebrală" şi "creştet al naţiunii", să defăimeze femeia ce-i cedase, să se compare, bufon, cu Napoleon şi cu Ştefan cel Mare, să-şi lege, cu grozave jurăminte şi blesteme, pe legionarii încă neinformaţi, etc., etc. Cine-ar fi în stare de o mai perfectă definiţie a omului coţcar? Şi totuş, nici aceste din urmă mişelii n'au avut darul să trezească conştiinţa puţinelor elemente ce, sfidând ruşinea şi simţul datoriei, au înţeles să îi rămână, lui, sau altor "argumente", credincioase...

Dar acestea, cum am spus, sunt excepţiile ce prin tradiţie însoţesc regula; şi "regula", în cazul nostru, e că masele legionare au optat pentru Căpitan, au optat pentru Moţa şi Marin, au optat pentru crezul în care au căzut inginerul Clime, Banea, profesorul Cristescu, căpitan Şiancu, Gârcineanu şi celelalte faruri ale românismului, - şi nu pentru politicianul libidinos, pentru amorezul nărăvit ce-a crezut că poate scuipa peste morminte sfinte, îngropând destinul unui neam. De-acum, atenţie la încadrări şi infiltraţii. Acestea sunt primejdioase mai ales când, precum a dovedit dureroasa experienţă de după arestarea Căpitanului, reuşesc să pună mâna pe înseşi punctele de comandă. Despre problemele legate de activitatea Mişcării refăcute ne vom ocupa însă mai pe larg, sperăm, în viitorul număr.

Bucur Calangiu

&&. D-l Traian PUIU, singurul dintre comandanţii legionari care-a rămas convins că faptele lui Sima oglindesc fidel puritatea preocupărilor lui Moţa, îndeamnă pe legionari, într'un articol din EXILUL ROMÂNESC, să rămână "în spiritul Dobrinei".- Aşa să se fi chemând d-na B?..

&&. Citim în "Exilul românesc"(Oct., p.8), o perlă de autocritică a cetei simiste: "Am învăţat cu toţii că istoria nu scuză neputinţele şi sterilitatea. Atunci de ce asistăm pasiv la propria destrămare? Pe cine servim cu măsura incapacităţii noastre?"- Evident, "greşelile în istorie" s'au plătit totdeauna. Cu vârf şi îndesat. Chiar dacă se datorau unui Nero de factură modernă..

&&. PLOI ANTISEMITE. Trei sinagogi din Galaţi au fost distruse de ploile de astă vară - ne informează "Bire", - care mai spune că oraşul "a avut enorm de mult de suferit": din pricina arătată?..

ADUNAREA DELA FREIBURG

Au trecut zece ani dela prăbuşirea României, prin aşa zisul armistiţiu, şi exilul românesc se găseşte la fel de desorganizat ca în prima zi. Cauzele trebuesc căutate mai mult în oameni decât în vitregia vremurilor. Primii indicaţi să se ocupe de acest capitol, cel mai important şi mai necesar pentru noi, erau, natural, cei ce şi înainte avuseră posturi de comandă, presupuşi ca mai cunoscuţi, cu mai multe relaţii şi un mai bogat bagaj informativ. Aceasta, pe lângă obligaţia firească de a fi prezenţi la treabă şi în clipele mai dificile, de vreme ce se îndesaseră la demnităţi, lucrative şi decorative, în vremuri socotite liniştite.

Ne-au trebuit însă zece ani ca să ne convingem defitiv de zădărnicia speranţelor noastre. Nu pentru că foştii demnitari n'ar fi fost dispuşi să stea şi acum în fruntea bucatelor, cu tainul şi onorurile respective. Ci noi voiam o conducere care să se ocupe efectiv de nevoile româneşti, cu toată energia şi utilizând toate relaţiile ce presupuneam că şi-au făcut pe vremea când ţara îi plătea cu bani grei,- acum, când patria ne e îngenunchiată.

Deziluzia mai mare ne-a venit dela însuşi regele Mihai. Copilăria-i chinuită înduioşase nu odată poporul românesc; defectele de conformaţie erau oarecum cunoscute şi nu aşteptam minuni dela dânsul. Ne-ar fi fost de-ajuns să-l vedem încredinţând cârma luptei de desrobire unor mâini experte şi cu multă dragoste de neam, acum când, însfârşit,- şi în plină bărbăţie!- era liber pe deciziile sale. Când colo, ne-am pomenit cu un aşa zis comitet, încredinţat celei mai detestate persoane din refugiu, în timp ce Măria sa, de-acum gospodărit, se lăsa înfăţişat de revistele ilustrate de pe glob între un coteţ de găini de rasă şi o bostănărie de toată mândreţea. Evident că o asemenea fotografie - dacă Ruşii ar fi avut fantezia de a o difuza în ţară- nu-i de natură să crească rezistenţa celor încredinţaţi, prin armistiţiu regal, drăgălaşelor atenţii ale tovarăşilor din Cremlin.

Retras în turnul de fildeş - sau de pază a harbujilor - din Marea Britanie, Măria sa n'a mai avut răgaz să se intereseze de invalizii ajunşi până pe-aici de pe la Stalingrad, unde merseseră din înalt ordin, de studenţii ce se pregătesc, cu plămânii încinşi de oftică, pentru a fi utili reconstrucţiei de mâine a României, de plugarii rămaşi să ofteze, prin lagăre, când aud pe ogoarele vecine îndemnarea plăvanilor, de copiii ce cresc cum dă Dumnezeu, râvnind la o bomboană sau un abecedar. De-abia dacă a ieşit odată, vara trecută, cu suta de foşti regi şi principi, să facă o "croazieră" prin apele greceşti: călătorie de plăcere, bine meritată după intensul plivit de pe bostană, ci nu, cum ar fi ispitiţi să creadă cititorii, ca să intervină cumva în favoarea altor sute de mii de Români, ameninţaţi cu desnaţionalizarea de către monarhicul guvern al unchiului Măriei sale, regele Eladei, al cărui oaspe se afla..

Şi ne gândim, scriind acestea, la vecinul Grigore Vlad, gospodar cu vreo două prăjini de pământ, pe care le muncea din zori şi până'n noapte, cu nevasta şi cei patru copii, ca să scoată cele trebuincioase gurii şi dăjdiilor; căci, în ciuda faptului că-l înjurau pe'ntrecere jandarmul şi perceptorul, ba şi majurul când mergea la concentrări, Grigore Vlad ţinea mult ca mai marii ţării să nu ducă lipsă de nimic, pentru a-şi concentra tot efortul întru apărarea intereselor naţionale.. Ne-am fi aşteptat, aşa dar, ca măcar fostele mărimuri, chiar dacă Grigore Vlad nu le mai poate azi plăti şampania dela recepţii, fracul şi limuzina - treabă cu care a delegat pe americani.. - să se îngrijească de nevoile ţării din jug şi din exil.

Decepţia a fost la fel de mare. De ni s'ar cere să pronunţăm un nume din foştii demnitari, de care să fi auzit a fi fost Român la înălţimea grelelor trebuinţe ale clipei, am fi în serioasă încurcătură..

Pe măsură ce vremea se scurgea, criminal pierdută în ridicole combinaţii de echilibruri personale, ne dam tot mai bine seama de necesitatea organizării de jos în sus a refugiului românesc. Astăzi, când fraţii din ţară,

cu botniţa la gură, nu-şi mai pot striga cumplitele dureri, toată aşteptarea lor este la noi, cari avem această posibilitate. E datoria noastră să strigăm la toate răspântiile exact ce-ar striga ei dac'ar putea. Inerţia foştilor demnitari, nesimţitori la durerile unei ţări ce astăzi nu-i mai poate plăti, dacă le caracterizează hăul sufletesc, nu constitue o scuză pentru inactivitatea noastră.

De aceea salutăm cu tot elanul iniţiativa Românilor din Germania, cari s'au strâns la Freiburg în zilele de 9 şi 10 Octombrie, pentru a uni, prin federalizare, eforturile diferitelor asociaţii şi instituţii din această ţară. Momentul nu mai putea întârzia; el era, aşa zicând, "favorizat" nu numai de nepăsarea fostelor mărimuri, dar şi de o altă împrejurare: recenta punere în afara circulaţiei decente a omului care, fidel unei lungi tradiţii personale de negaţie, s'a opus totdeauna oricărei închegări a unei forţe organizate româneşti. Debarcarea-i ruşinoasă dela ceeace pentru el nu mai constituia de mult, în fapt, şefia Mişcării Căpitanului, a făcut posibilă ieşirea elementelor legionare din izolarea în care le ţinea fostul şef de tristă memorie, pentru a-şi uni efortul cu ceilalţi Români într'o acţiune eficace pentru ţară şi exil.

La adunarea din Freiburg au participat următoarele asociaţii şi instituţii: Asociaţia Românilor din Sudul Germaniei, prin d-nii col. Dumitru Alexandrescu, dr. Victor Apostolescu, av. Gheorghe Gudi şi Alexandru Vlădăreanu; Asociaţia Românilor Liberi din Germania, prin d-nii maior Gheorghe Bordea şi Andrei Nicola; Asociaţia Românilor din Nord-Vestul Germaniei, prin d-nii prof. Ion Vinţan, Valerian Dobrescu şi av. Gheorghe Acrivu; Asociaţia Românilor din Sud-Vestul Germaniei, prin d-nii dr. Const. Nagacevschi, Vasile Bărbulescu şi d-na Geta Pârvulescu; Biblioteca Română din Freiburg, prin d-l prof. Virgil Mihăilescu; Asociaţia Tineretului Român Ortodox, prin d-l Nicolae Paul; "ASTRU", prin d-l Aurel Lapedatu; şi Asociaţia Studenţilor "Nicolae Bălcescu", prin d-l Alex. Suciu. Părintele Emilian Vasilescu a trimis delegaţie în scris, din partea Bisericii Române Ortodoxe din Germania, d-lui col. Alexandrescu. Şi-au trimis deasemenea adeziunea, în scris, Biblioteca "Mihai Eminescu" din Delmenhorst, condusă de d-l V. Bendescu, şi Colonia Română din Berlin.

Adunarea a fost prezidată de d-l dr. Nagacevschi, secretar fiind d-l maior Alexandru Păunescu. S'a hotărît constituirea Uniunii Asociaţiilor şi Instituţiilor române din Germania. Proectul de statut, asupra căruia delegaţii au căzut de acord, urmează să fie aprobat de comitetele respective înainte de Adunarea generală dela Bonn, care se va ţine, foarte probabil, pe la sfârşitul lui Noembrie; acolo se va alege comitetul de conducere, care se va îngriji de înregistrarea Uniunii ca persoană juridică.

Iată, aşa dar, primul semn de bărbăţie al masei româneşti din exil. Negreşit, participanţii la adunarea din Freiburg nu vor fi avut totdeauna între dânşii, în trecut, relaţiile cele mai tandre; dar despre acestea n'a fost nici-o clipă vorba în cursul desbaterilor. Urmând pilda celor din ţară, cari au încetat de mult să se considere altceva decât români, delegaţii dela Freiburg au căutat, indiferent de apartenenţa politică şi de trecutele rancune, să găsească doar punctele pozitive de contact, care să facă posibilă foarte necesara colaborare. Şi au reuşit. In locul ciupercăriei din trecut, autorităţile germane vor avea de-acum în faţă o singură organizaţie a refugiaţilor români,- convingându-se, însfârşit, de seriozitatea emigranţei noastre. Interesele româneşti vor fi reprezentate de români adevăraţi, exponenţi adevăraţi ai refugiaţilor români, oameni mistuiţi de halul în care a ajuns biata noastră ţară şi de spectacolul, dezolant, pe care îl oferă viaţa celor scăpaţi din iadul roşu, consecinţă a lipsei de organizare serioasă. Negreşit, şacalii ce-au zădărnicit până acum orice activitate românească în exil, pentru meschine interese de gaşcă, nu vor sta cu mâinele în sân; dar e suficient să plecăm urechea la gemetele fraţilor din ţară, să descifrăm desnădăjduita implorare din ochii lor, pentru a simţi adevăratul

nostru rost în lumea liberă, rămânând mereu uniţi.

Adunarea dela Freiburg mai prezintă şi altă importanţă de prim ordin: ea e un decisiv semnal pentru Românii din celelalte ţări, un puternic imbold să facă şi ei acelaş lucru. Uniunea Românilor din Germania poate fi pivotul organizării întregului refugiu românesc,- care-a observat, în fine, că fostele mărimuri n'au ştiut să fie mari nici când îşi răsfăţau osânza pe socoteala ofticii copiilor lui Grigore Vlad. Dacă ne simţim români, şi românească vrem să ne rămână ţara, trebue să ştim că mersul lucrurilor depinde de fiecare dintre noi, că fiecare avem o răspundere în viitorul ce va avea patria noastră, că noi, cari avem cel mai mult la inimă destinul neamului trebue să ne mişcăm pentru ca acest destin să fie luminos ca soarele, cum au dorit cei ce şi-au dat viaţa pentru el. Organizarea Românilor, de către români, a început. Exilul nostru îşi va da de-acum maximum de contribuţie în sprijinul intereselor naţionale, din ţară şi de-aici.

Radu Cornăţeanu

DUH DE DÎRJENIE de Aron Cotruş

Duh de dîrjenie, o Doamne, revarsă,
şi de răbdare făr' de hotare,
peste fruntea-mi de cremene, peste inima-mi arsă!..

N'au pită şi sare ai noştri departe,
şi toţi ca pe flacări aşteaptă, răfuiala cea cruntă şi dreaptă,
răfuiala de mîine, pe viaţă ori moarte!..

Tu, drumuri deschide-ne către soare-răsare:
să fim împreună prin pîrjol şi furtună,
cînd neamul întreg va sălta în picioare!..

&& ROMA. Aniversarea bicentenarului şcolilor dela Blaj a fost celebrată la Roma, în cadrul unei frumoase manifestaţii patriotice culturale, la 17 Octombrie. In faţa unui numeros public, prof. G. CARAGAŢA dela Universitatea din Florenţa a ilustrat importanţa primelor şcoli transilvănene de limba românească şi latină.-

- De la 11 la 15 Oct. a avut loc la Roma, sub auspiciile Centrului de acţiune latină, o"Săptămână Latină", la care au prezentat comunicări şi rapoarte oameni de cultură şi politici: miniştri şi subsecretari de Stat, fostul premier Pella, parlamentari, ambasadori ai ţărilor latine, etc. Pentru România a vorbit în prima zi de studiu d-l Mircea POPESCU, asupra "Latinităţii care trebue salvată"; în a doua zi de studiu, Mons. Aloisie TAUTU, asupra "Şcolilor dela Blaj" şi d-l Nic. BUJIN, asupra "Persecuţiei elementului latin din Balcania". Din comitetul de onoare al Săptămânii, ministrul afacerilor străine, d-l prof. Gaetano Martino şi ministrul secretar de Stat, Giovanni Ponti. Relaţia d-lui Mircea Popescu a fost călduros aplaudată de asistenţa aleasă şi numeroasă. Presa şi posturile italiene de radio, ca şi cele sud-americane şi iberice, au vorbit pe larg de "săptămâna latină" şi de intervenţia reprezentanţilor români, manifestând solidaritate cu poporul latin oprimat în răsărit.

- La 17 Septembrie au plecat din Triest în Columbia 4 familii de refugiaţi români: Truţi, Podină, Silaghi şi Daraboş. Total, 26 de persoane.

- La începutul lunii Noembrie, Mons. COSMA va lăsa Roma, transferat la Comitetul de asistenţă din Paris, pentru a ferici şi pe compatrioţii refugiaţi în Franţa.. In locul sfinţiei sale, la Roma e numit părintele CAPROS. Deşi fac parte din acelaş partid ţărănist -fie-i ţărâna uşoară!- e de sperat că păr. Capros nu va face discriminările din trecut.. Cât despre fraţii din Franţa, se prevede o emigrare a lor masivă peste ţări şi oceane..

&& SAN PAULO (Brazilia). A GAZETA din 23 August publică o dare de seamă asupra serbării organizate de Biblioteca "Satul", condusă de d-l D. PAULESCU.

- Ziarele braziliene din 1 Septembrie vorbesc de arestarea unui "român" ce făcea propagandă comunistă; se chiamă... João Zeif!

CALENDAR LITERAR

Oct.(1514): "Toţi ţăranii, care s'au răsculat... ar merita să fie daţi morţii, ca nişte criminali ce sunt. Dar, ca să nu se verse atâta sânge, ca să nu dispară de pe pământ toţi iobagii, fără de care nobilii n'ar putea trăi, se dispune să fie extirpaţi numai căpitanii, fruntaşii, etc." (o hotărîre a Dietei transilvane).

Oct.(1688): O solie munteană la Viena, în frunte cu episcopul de Nicopol, tratează cu Nemţii contra Turcilor, cărora li se plătise ultimul haraci cu o lună înainte.

Oct.(1892): Moare, la Bucureşti, G. Sion, cunoscut mai ales pentru "Mult e dulce şi frumoasă , Limba ce vorbim.." A călătorit în Italia prin anii 1867-68.

1 Oct.(1867): Matei Millo şi Pascaly, împăcaţi, inaugurează în comun, cu piesa "Bunul odionicară", stagiunea 1867-68 la Teatrul cel Mare(Bucureşti).

1 Oct.(1879): Cu publicarea primei părţi din "O noapte furtunoasă", Caragiale începe să colaboreze la "Convorbiri",, unde va continua să scrie timp de zece ani. "D. Titu Maiorescu este cu adânc respect rugat să primească dedicarea acestei încercări literare, ca un semn de recunoştinţă şi devotament ce-i poartă autorul ei".

1 Oct.(1924): Se introduce în România calendarul gregorian, "stilul nou", ziua fiind considerată 14 Oct.

1 Oct.(1938): Moare mareşalul Averescu, în vârstă de aproape 80 de ani. Era născut la Ismail, fiu de ţăran. Podoleanu, dela "Viitorul lor" , scrie că era huligan..

2 Oct.(1853): Se naşte în com. Şipot, din Nordul Moldovei, Ciprian Porumbescu. Moare tânăr, înainte de a fi împlinit 30 de ani şi fără să fi putut da măsura capacităţilor sale creatoare.

8 Oct.(1890): Se naşte poetul gălăţean Alfred Moşoiu.

8/20 Oct.(1897): Se naşte, la Bucureşti, Stefan I. Neniţescu.

10 Oct.(1394): Lupta dela Rovine, în care Mircea cel Bătrân bate pe Turci, cu tot ajutorul acestora, dela principii sârbi vasali.

11 Oct.(1877): Moare, după o boală de nervi, care durează trei ani, Al. Papiu-Ilarian.

11 Oct.(1897): Se naşte la Liège poetul Marcel Romanescu.

14 Oct.(1778): Se naşte la Ţigăneşti, pe apa Bârladului, C. Conachi.

15 Oct.(1837): C. Negruzzi, deputat al judeţului Iaşi.

15 Oct.(1867): "S'a observat cu multă justeţe că societatea română este una din cele mai setoase de schimbări, fie bune, fie rele. Reformele, care se introduc în alte părţi ale lumii cu greutate şi cumpănire, găsesc calea deschisă în ţara noastră şi năvălesc fără împiedicare. Legile, se înciesc pe tot anul, datinele vechi sunt părăsite cu o nepăsare întristătoare, iară în locu-le prind rădăcină obiceiurile străine ca în pământul lor, şi dau o fizionomie străină atât oraşelor cât şi orăşenilor". (scrisoarea de adeziune a lui Alecsandri la "Junimea").

17 Oct.(1830): Se naşte Carol Davila, medicul francez care va fi trimis în Moldova în 1852 la cererea domnitorului Stirbei. A făcut enorm pentru sănătatea publică a ţării, e cunoscut pentru faimoasele "picături", şi pentru fiul, dramaturg, avut cu Ana Racoviţă-Golescu. Un nepot degenerat îi strică încă numele prin America.

17 Oct.(1877): Prima reprezentaţie la Teatrul Naţional din Bucureşti a dramei lui Hasdeu "Răzvan şi Vidra", care fusese publicată cu zece ani înainte şi stârnise critica din "Convorbiri" a lui Petre Carp. Autorul se răs-

bună, punând ca prefaţă la multele ediţii ulterioare, ale piesei critica adversarului junimist.

17 Oct.(1893): Se naşte, la Călăraşi, Dragoş Protopopescu, savant, poet şi romancier legionar.

17 Oct.(1904): Moare la 27 de ani Ştefan Petică:"aproape neluat în seamă; reviste sau ziare, la existenţa cărora contribuise hotăritor colaborarea lui, abia au înregistrat, ca pe un lucru divers, faptul. Pe atunci, porecla de simbolist sau decadent servea să deprecieze hotăritor pe cei de care se lipea." (N. Davidescu)

19 Oct.(1857): Geniul oratoric al lui Kogălniceanu convinge Divanul moldovenesc să voteze Unirea.

19 Oct.(1875): Se naşte literatul George Ranetti. Şi-a ironizat oraşul natal în "Romeo şi Julieta la Mizil".

20 Oct.(1827): Flota turcească sdrobită la Navarin de către flota anglo-franceză, aliată cu Rusia.

20 Oct.(1872): Se naşte, la Bucureşti, Cincinat Pavelescu.

20 Oct.(1884): Eminescu scrie din Iaşi lui Chibici-Râvneanu: "Sănătatea mea schrţăie întrâneaca o moară de mult stricată, ba poate ireparabilă. O tristă iarnă mă aşteaptă, şi o tristă viaţă".

22 Oct.(1865): Cu pseudonimul, bun de adoptat la "Vatra", P.Bătăuşu, Petre Carp, în "Cugetarea" adresează o scrisoare deschisă lui Hasdeu, în care critică democratismul şi puţina rigoare ştiinţifică a acestuia din scrierea "Ioan Vodă cel cumplit".

23 Oct.(1895): Tribunalul din Tecuci îl judecă pe Ştefan Petică pentru delictul de"socialism", doctrină pe care poetul o părăseşte mai târziu în favoarea naţionalismului: pe de o parte - va scrie - "din cauza lăcomiei proletarilor, acestor haite, cărora, oricât li s'ar da, ei mai mult cer"; pe de alta din pricina iudaizării treptate, a transformării socialismului într'un fel de neomesianism evreesc.

24 Oct.(1888): Se naşte la Bucureşti, dintr'o familie originară dela Breaza, Nic. Davidescu, poet şi animator cultural simbolist.

24 Oct.(1921): Vasile Pârvan e numit director al Şcolii române din Roma.

25 Oct.(100 d.Cr.): Guvernatorul Moesiei inferioare Marius Laberius Maximus stabileşte delimitarea precisă a oraşului privilegiat Histria: documentul, descoperit în 1914, a fost studiat de Pârvan.

25 Oct.(1858): Alecsandri, sub caimăcămie, e numit ministru de externe interimar al Moldovei. Peste un an, ministru de externe în Muntenia.

26 Oct.(1497): Oastea moldovenească a lui Ştefan bate crunt trupele polone ale regelui Ioan Albert la Codrul Cosminului.

26 Oct.(1673): Se naşte Dumitrie Cantemir, fiul mai mic al serdarului Constantin (care, dela 1689 la 1693, a fost Domnul Moldovei), şi al Anei Bantăş. Cantemireştii coborau dintr'o familie de răzeşi din Fălciu.

26 Oct.(1844): Se naşte la Preuţeşti-Baia poetul Neculai Beldiceanu.

26 Oct.(1875): Se naşte la Câmpulung poetul D. Nanu.

26 Oct.(1884): Moare I. Codru-Drăguşanu, aproape necunoscut ca scriitor. Opera sa de bază "Peregrinului transelvanu sau Epistole scrise den tiere străine unui amicu în patria...", a rămas necitită şi uitată până în 1910, când a retipărit-o Iorga.

28 Oct.(1599): Lupta dela Şelimberg, lângă Sibiu, unde Mihai Viteazul bate trupele ungureşti ale Cardinalului Andrei Bathory.

28 Oct.(1829): Se naşte Iosif Hodoş, om de teatru, editor şi traducător.

28 Oct.(1784): Profitând de ziua de târg la Brad, Crişan, trimis de Horia, convoacă pentru Duminica viitoare o adunare la Mesteacăn, ca să asculte poruncile împărăteşti, aduse dela Viena. Răscoala cuprinde cu acea ocazie Zărandul.

==

"...Din veci voi fi contra Evreilor. Pe Evrei şi pe Muscali eu nu-i ...voi cruţa nici chiar pe patul de moarte". (Hasdeu)

==

PROBLEME LEGIONARE (Discuţii libere)

GÂNDURI ULTIME INAINTE DE REÎNCHEGARE. A fost odată ca niciodată. A fost
odată un car cu boi, care se împotmolise până deasupra roţilor pe un drum nero-
ios în urcuş. Făurarul carului fusese ucis mişeleşte de multă vreme -tâlhari de
drumul mare au crezut că, omorîndu-l într'o noapte, vor putea pune mâna pe tot
avutul strâns cu trudă-, iar moştenitorii dormeau de somnul duşilor, în codârlă.
Un zănatic, picat de cine ştie unde, de acord -se spune- cu tâlharii ucigaşi, îm-
pinsese roţile cât mai adânc, profitând de aghioasele moştenitorilor prea obo-
siţi: agitându-se fără rost, plesnind din bici fiindcă-i plăcea sgomotul, n'a
făcut până la urmă decât să strice bunătate de căruţă. Dar, într'o bună zi, sătui
de neputinţă şi noroi, boii s'au scuturat ca de un vis rău, au făcut un efort, au
tras din greu şi au scos carul din zloată. Când au ajuns, însă, pe culme, pe pă-
mânt uscat, şi se gândeau să răsufle, mulţumiţi că pe zănatic îl pierduseră pe
drum, iar urmaşii stăpânului de odinioară se trezeau încet-încet, un bâzâit de
muşte, pe la spate, i-a avertizat că mai e încă multă treabă de făcut, că răul
continuă să pască biata căruţă, unde zănaticul lăsase, pesemne, unele năravuri.
Bâzâiau muştele, între altele, că tot meritul despotmolirii era al lor, fiindcă
se învârtiseră, sbârnâind, în jurul carului, când era cam pe culme, şi că boilor,
pentru lunga lor strădanie, li se cuvenea, nu recunoştinţă, ci un vot de blam sau,
în cazul cel mai bun, uitarea. Ce-au gândit, văzând acestea, boii, nu mai ştim: le
va fi ajuns, probabil, mulţumirea de a vedea carul, iarăşi, pe drumul bun..

Pericolul mare pentru Legiune, în actuala fază de reînchegare, este -am mai
spus-o, dar repetita juvant- ca nu cumva, dat afară Horia Sima pe uşă, simismul
să se întoarcă pe fereastră. Şi am văzut în ce constă, după modesta noastră pă-
rere, simismul. Ştim prea bine că oameni, din puţinii câţi i-au mai rămas fostu-
lui şef, caută să-l repuie în circulaţie şi să încerce o apropiere de Coman-
danţii, cărora le-a fost încredinţată greaua şi delicata sarcină a operei de
reconstituire a Mişcării. Mai credem a şti că acestor rămăşiţe li s'a răspuns
după cuviinţă şi într'un chip care nu se pretează la niciun fel de echivoc:
că, adică, lui Horia Sima nu-i rămân, ca soluţie, după crimele şi ruşinile comise,
decât sinuciderea sau plecarea în ţară, cu cei câţiva ce înţeleg să-i stea în-
că alături, pentruca, prin vreo acţiune în sfârşit eroică, să răscumpere cât de
cât mişeliile şi greşelile făcute. Svârcolirile simbriaşilor simişti au ră-
mas deci şi acum zadarnice; o întoarcere la cooperarea cu Sima e absolut cu
neputinţă: şi cine gândeşte altfel este -după expresia clasică a Căpitanului-
ori prost, ori de vânzare.

Noi râdem de anumite idei fixe ale comuniştilor, cum ar fi autocritica,
pierzând din vedere că aplicarea ei, la comunişti, e grotească şi înşelătoare,
însă principiul în sine nu e deloc de lepădat. O autocritică: iată ceea ce mai
ales ne lipseşte nouă, astăzi! Ea ne-ar servi şi ca lecţie de umilinţă, de sme-
ronie creştină, fiindcă ne-am da seama că toţi am greşit şi continuăm a gre-
şi. Şi cu cât răspunderea în sânul Legiunii a fost mai mare, cu atât greşala a
fost mai mare. A bate"mea culpa" pe pieptul aproapelui este pe cât de comod, pe
atât de ridicol. Când, deci, noi vedem pe câte cineva, legionar, că varsă pe nări
foc şi pară de câte ori i se semnalează o greşală evidentă, pe care, în alte
timpuri, n'ar fi comis-o nici cel mai nepregătit simpatizant, e limpede că avem
de-aface cu urme, nelecuite, de simism. Şi am vrea să amintim molipsitului de in-
failibilitate meritul pe care Vasile Pârvan i-l atribuia în primul rând bătrâ-
nului Dimitrie Onciul: "puterea de a se curăţi de păcatul încântării de sine".
Dacă Dimitrie Onciul -şi era cine era!- nu se încânta de sine, poate că alor
noştri le va fi şi mai uşor s'o facă., cu atât mai mult cu cât, dacă ne găsim
unde ne găsim, este evident că am greşit.

In anarhia care a bântuit în Mişcare în aceşti ani ai exilului s'a creiat
o teribilă confuzie de valori. Legea competenţei a fost cea mai dispreţuită şi
călcată în picioare. Camarazi, care în ţară aveau o misiune specifică, şi pentru
aceea erau foarte indicaţi, s'au improvizat atotştiutori. Pico de la Mirando-
la, care era expert în toate, şi, după vorba lui Voltaire, în câteva domenii în
plus, a făcut pui printre legionari. Noul Comandament va trebui să taie la prima

ocazie multe aripi veleitare,după principiul selectiv al"omului potrivit la locul potrivit".In special se va arăta celor care au ajutat băneşte Legiunea că recunoştinţa noastră nu înseamnă şi recunoaşterea capacităţii lor de a impune vederi şi directive politice.Faptul că s'a apelat şi se apelează,în greaua situaţie de astăzi,la ajutorul lor material nu le creiază,evident,niciun privilegiu în afară de acela al dreptului la gratitudine.Mai bine să strângem câte puţin dela fiecare -şi suntem destui în toată lumea,gata să sacrificăm- decât să ne legăm băneşte de capriciile vreunuia mai norocos sau mai priceput în arta,altfel merituoasă,când e cinstită,de a face bani.

Va trebui să fie reconstituit Ajutorul legionar.Ştim cu toţii cum au funcţionat,din păcate,în exil,comitetele de asistenţă; câte nemulţumiri au trezit; câte nedreptăţi au comis. Camarazilor,care au deja,din ţară,experienţă în această materie,să li se încredinţeze delicata sarcină de a potoli suferinţele,de a lecui lipsurile mai grave,de a se îngriji de bolnavi: bolnavii noştri şi oricare bolnav român. Discriminărilor operate de"democraţi",care şi-au asistat numai partizanii politici,noi să le opunem o solidaritate general românească,fără distincţiune de partid sau de confesiune religioasă (creştină,se înţelege).Să strângem fonduri în acest scop.Mână în mână,putem trece şi la realizarea unor întreprinderi productive,care să ne dea posibilitatea nu numai să alimentăm conducerea Mişcării,dar şi să ne ajutăm între noi şi,mai ales,să-i ajutăm pe toţi Românii în nevoie.Ei vor mărturisi mâine,în ţară,deosebirea dintre legionari şi diferitele Caremanuri înfeudate exclusiv cutărui partid politic.Va fi atâta de lucru pe acest ogor,încât mulţi dintre camarazii,pe care azi îi gâdilă,în lipsă de altceva,să zicem,patima scrisului, se vor lăsa cu siguranţă de gazetărie.Şi va fi un dublu câştig pentru Mişcare.

Problema diferitelor iniţiative,luate sau care vor fi luate de aci înainte de legionari.Să nu se creieze,evident,o stare de anarhie,dar nici să nu sărim dincolo de cal până la centralizarea exclusivistă a tuturor iniţiativelor.Moş Tencă,al lui Bacalbaşa,nu are ce căuta în Legiune.Vă amintiţi? "Trăiţi,don Căpitan -spune soldatul-,este apă la Dâmboviţa,s'a revărsat,a venit mare". "Cine a dat orden?",se răsteşte omul nostru..

Regionalismul -caşi chestiunea ortodoxie-catolicism în raport cu Mişcarea,de care va fi vorba în altă parte- e străin naturii legionarismului.Intr'o recentă călătorie ne-a fost dat să auzim propunerea,cu totul neghioabă -din sursă sinistă..- de a axa Mişcarea pe Macedoneni şi Bănăţeni,- la care cineva a obiectat că mai există şi grupul masiv al Bucovinenilor în jurul d-lui Comandant Iasinschi.. O racilă,care n'a turburat niciodată în mod serios viaţa naţională românească,fugind de ea până şi partidele cele mai cufundate în rele,n'o vom introduce tocmai noi,pentru a sfărâma cu astfel de distincţii absurde unitatea etnică a ţării.Am notat-o numai pentru a evidenţia încă odată tertipurile simiştilor,cari nu ştiu la ce formulă să mai recurgă pentru a-şi salva"crăişorul".In Mişcare nu poate exista nici gândul vag al unei asemenea diferenţieri.Altfel,noi îi strângem pe mizilenii noştri,câţi se află în refugiu,şi constituim o bisericuţă a noastră în sânul Legiunii..

Există legionari monarhici,chiar mihăişti,şi legionari care de Monarhie nu mai vor să audă,după probele ultime date.O hotărîre va trebui luată,credem, în această chestiune,meditând bine argumentele <u>pro</u> şi <u>contra</u>.Fiindcă soluţia lui Spanachidi,din"Calendarul Moftului român",e prea simplistă,pentru a o putea adopta noi: "Daţi-mi republica -spunea eroul lui Caragiale- şi monarhia e suprimată!".

Mişcării Legionare,în acest exil,i s'ar fi putut aplica,perfect până acum, cuvintele lui Jacques Bainville despre anumite popoare şi anumiţi indivizi: "dont on s'aperçoit assez vite -scrie el- qu'ils ont un bel avenir derrière eux"!.Sarcina noului Comandament ni se pare că este tocmai aceea de a ne scoate din situaţia ridicolă de a avea numai un frumos viitor în spatele nostru, în trecut,de a trăi,adică,din venitul amintirilor,din moştenirea celor care au căzut înaintea noastră. Dându-ne mâna cu toţi Românii de bună voire,<u>chiar</u>

<u>dacă ieri ne-au lovit</u>,trebuie să păşim de-acum înainte,având în faţă neîncetat ţinta unică a eliberării ţării.Fiecare,în domeniul său de activitate,are câte ceva de făcut.

Recitind totul,simt nevoia să precizez,ca la începutul acestei serii de gânduri,şi în încheiere,că e vorba de păreri strict personale sau cel mult, pe alocuri,de sugestii.Atât.

Dragoş Măgureanu

<u>PACATUL COLECTIV</u>. Dintr'o privire retrospectivă în procesul de devenire legionară se desprind două perioade: până şi după arestarea Căpitanului(mai precis,înainte şi după intrarea lui H.S. în scenă).Cum s'ar caracteriza aceaste două etape de viaţă nouă,nu intră în preocupările prezentului articol.Cert este însă că,în judecarea faptelor bune sau rele,ca legionari sau în afară de Legiune,tot acest moment este piatra de hotar.

Măsura de devenire trebuia să se oglindească în statul de serviciu legionar.Dela principiul legionar care determina existenţa în sine a Mişcării (în care cel intrat ca om,trebuia să iasă un erou),şi până la cele mai mărunte dispoziţii de organizare,totul poartă pecetea grijii de a educa,a selecta,faptele şi oamenii.Pregnantă este lupta acerbă de înfrânare,de distrugere a păcatului,a racilelor de care suferea omul românesc.Formula <u>omului nou</u> concretiza însumarea acestor eforturi. Recunoaşterea voluntară a greşelilor şi acceptarea fără şovăire a pedepselor determina tocmai nota nouă ce trebuia să remoralizeze viaţa publică.Cine ştie cât de atent era Corneliu Codreanu în respectarea preceptelor sale,îşi dă seama mai bine care este deosebirea între cele două perioade mai sus amintite.Se cunosc atâtea cazuri,când oameni de vază,cu o poziţie socială bine determinată,au acceptat,pentru greşelile făcute,pedepse,pe care le-au executat fără murmur.

Cu totul alta este situaţia după 1938.S'a spus şi se va spune: am trăit permanent în prigoană,nu s'a putut opera în problemele de educaţie,aşa cum s'a făcut pe vremea Căpitanului.Desigur că atunci când eşti încleştat în luptă,obiectivele imediate îţi fură atenţia,îţi scapă din vedere o serie de fapte - care altminteri ar trebui să fie repudiate.Dacă numai de aici ar fi pornit răul endemic,abătut asupra vieţii legionare,încă ar trebui să dea de gândit mult noii conduceri ce se va forma.

Lucrurile stau,însă,cu totul altfel; mult mai rău.Prăbuşirea a venit de sus! Toate abaterile individuale au fost posibile pentrucă în fruntea Legiunii era un om care întruchipa,indiscutabil,păcatul.Nu dorinţa de a găsi un ţap ispăşitor,ci cercetarea profundă,obiectivă,a tuturor actelor săvârşite de el,determină această concluzie categorică.Este foarte probabil ca H.S. să aibă o dedublare în rău,care-i derutează eventualele intenţii bune şi-l duce permanent pe calea păcatului.Nu trebue exclusă posibilitatea ca toate acţiunile,iniţial presupuse bune,plănuite de el,să fie dublate din subconştient de puterea diavolului - care,dându-le un alt mobil,le transformă şi le abate dela sensul iniţial.De aceea,în fapt,orice acţiune întreprinsă în trecut,analizată azi obiectiv,are şi o parte negativă; purta deci germenul răului.Acţiunea dela 3 Septembrie a însemnat,din partea legionarilor,dăruire totală pentru a pune stavilă procesului de desmembrare a României.Ce a căutat,însă,alături de acest sacrificiu suprem,nobil,sămânţa de râvnire a puterii? Aceasta tocmai în momentul în care Mişcarea,cu elita decimată,putea şi mai puţin să facă faţă misiunii pentru care fusese creiată! Unde sălăşluia elementul motor al parvenirii? Neîndoios în H.S. Preluarea parţială a puterii era conformă cu linia fixată de Căpitan? Starea de ecumenicitate naţională în jurul Legiunii,condiţie esenţială care trebuia să justifice preluarea puterii în Stat,exista la acea dată? Categoric,nu! Deci,în istorie,camarazii căzuţi la 3 Septembrie pentru un scop nobil vor trebui apăraţi,de a nu fi stropşiţi de atitudinea de a doua zi,pe care H.S. a avut-o.

Inainte de aceasta,când se lucra intens la regruparea forţelor legionare, H.S.a avut neîndoios un aport indiscutabil în reunificarea Mişcării răsleţite de cumplita prigoană.Mobilul aparent nobil al acestei acţiuni a fost murdărit de lupta deslănţuită pentru şefie.La adunarea dela Budişteanu,H.S. şi-a susţinut cu vehemenţă pretenţiile de şef,într'o formă,care nu avea nimic comun cu atitudinea de modestie cerută de preceptele legionare.Dacă se compară atitudi-

nea de modestie totală a ing.Clime la Râmnicul Sărat,care-i trece comanda lui
Banea,cu acea a lui H.S.,care,imperios şi fără reticenţe,caută să dovedească
că lui i se cuvine şefia,pentrucă el eşia conducător din luptă - atunci tre-
bue să se vadă,cel puţin azi,că în această treabă era o notă de arivism con-
damnabil; deci în afară de linia legionară. De aceea: care era iniţial mobilul
acţiunii? Refacerea Legiunii? sau înscăunarea la şefie?..

La Viena s'a format un "guvern naţional".Istoria evenimentelor de atunci
arată că acestei formule de reafirmare a poziţiei antiocomuniste i-a premers o
luptă surdă,dar acerbă,pentru şefia acestui guvern.Azi se pune întrebarea: ce
l-a determinat pe H.S.,din situaţia de prizonier şi estatie,să se reafirme,în-
tr'un moment destul de discutabil,încă la braţ cu Hitler,în lupta contra co-
munismului? Acţiunea nobilă în sine? sau dorinţa de a fi "prim-ministru"?..

Acestea sunt trei acţiuni mari,cu care simismul îşi împodobeşte cartea de
vizită.O analiză profundă a lor,raportată la ideologia legionară,arată,aşa cum
mai sus s'a amintit,că fiecare din ele era cel puţin dublată de ceva morbid,ca-
re altera sensul nobil,frumos,sub care se prezentau la suprafaţă.Dacă la aces-
tea se adaugă toate păcatele cu care H.S. s'a acoperit ulterior în aureola-i
de şef,atunci e uşor de aplicat proverbul românesc: Peştele dela cap se'mpute!

Şi'n adevăr,aşa a fost! Aici trebue căutată şi găsită explicaţia de ce
orice greşală a legionarilor,deşi cunoscută şi catalogată,nu a fost pedepsită.
Mai mult,în sistemul simist,culegerea de material compromiţător în contra fie-
căruia,legionar sau nu,era o artă,care trebuia să servească oricând în lupta
de înlăturare a celor incomozi.

In această atmosferă,unde se oficia cultul viciului,sub masca atrăgătoa-
re,dar perfidă,de a servi pe altarul patriei în numele preotului neamului,
este uşor de explicat de ce credulitatea lumii legionare a putut să fie sânge-
ros exploatată pentru scopuri aşa de murdare. De aici începe intrarea tuturor
în greşală şi,deci,ieşirea de pe linia de puritate pe care Corneliu Codreanu
o fixase precis,categoric,fără putinţă de interpretare.Alunecarea în păcat s'a
făcut după paralelismul întâmplat în biserică şi de aceea îşi merită numele
de erezie.

Curios şi interesant e faptul că întreaga comunitate legionară a trăit
ani dearândul în erezie,crezând că se găseşte în dreapta credinţă. Azi,după
război,apar vitejii şi spun: noi am avut dreptate,când ne-am despărţit de H.S.
cu atâţia ani în urmă; noi recunoscuserăm în el pe necuratul.Aceştia uită că
motivul pentru care s'au despărţit a fost mai mult -cel puţin vizibil- de na-
tură politică,de circumstanţă,decât de credinţă,de exegeză legionară: de a-
tunci,n'au găsit de cuviinţă,sub nici o formă,să documenteze abaterile grave
pe care fostul şef le-a săvârşit la adăpostul bibliei legionare! Alţii,mai
ortodocşi,încearcă,apărându-se de acuza neofitismului,să documenteze că po-
ziţia pe care s'au găsit,de a fi mereu uniţi în jurul şefului,corespundea
scripturii şi tradiţiei legionare. Chiar şi preotul Palaghiţă,cu cartea lui,
n'ar putea reclama dreptul de a fi încadrat obiectiv şi pe deantregul abate-
rile năstruşnicului comandant.Prea a fost plină de pornire campania între-
prinsă de cel ce,ca duhovnic,trebuia să trateze creştineşte această problemă;
aşa,nici adevărurilor etalate nu li s'a dat cuvenitul crezământ. Niciuna din
acţiunile întreprinse contra lui H.S. n'a putut să-i facă deservicii mai mari
decât şi-le-a făcut el singur.Bomba,care a lămurit definitiv poziţia de păcat
în care se găseau legionarii,a fost tot opera lui. Deci zi de zi,cu îndărătni-
cie,fostul comandant şi-a săpat singur groapa.

O încadrare,o sistematizare a naturii şi gravităţii greşelilor săvârşite
de el,nu s'a făcut până acum,decât sporadic şi parţial. Privind retrospectiv
şi reluând argumentarea dintru'nceput,trebue constatat că abaterile dela linia
trasată de Corneliu Codreanu se întâmplă din momentul în care ordinul de a se
păstra linişte afară nu a fost executat.Căpitanul transmisese repetat din Ji-
lava,şi prin Ţâlnariu,dispoziţia categorică să fie linişte deplină.Mai mult,
spusese lămurit,gândindu-se desigur la Mişcare: Viaţa noastră a tuturor atârnă
de ţeava de pistol a unui nebun! In loc de a urma această cale,H.S. dispunea
pe la sfârşitul lui Octombrie,prin curierii ce-i avea la dispoziţie,ca în fie-
care judeţ să fie suprimaţi trei jidani sau instituţii jidoveşti.Momentul apli-

cării acestei hotărîri a lui H.S. însemna intrarea Mişcării Legionare în ere-
zie.Utilizarea violenţei ca armă de luptă este apanajul lui H.S. şi numai al
lui,fiind iniţial şi în esenţă cauza cauzelor tuturor relelor ce s'au abătut
asupra Mişcării lui Corneliu Codreanu.(Cât de periculoasă era această dispo-
ziţie nelegionară,care a încurajat şi unele"iniţiative" locale,se vede din
puzderia actelor teroriste,ce-au culminat cu pedepsirea lui Ştefănescu-Goangă.
Aceasta a fost scânteia care a declanşat executarea planului de suprimare a
Căpitanului).Momentul în care legionarii erau chemaţi să-şi dovedească puterea
de sacrificiu pentru Legiune şi Căpitan devenea tocmai imboldul abaterii dela
ceeace ei aveau mai sfânt,pentru a fi aruncaţi în abisul fărădelegii.Impinşi
la un pseudo-eroism,camarazii s'au sacrificat crezând că dăruirea lor duce la
mântuirea neamului.Nimeni nu a sezisat acest moment de răscruce care,cel pu-
ţin acum,trebue să fie admis ca atare.Cine poate demonstra să fi făcut cândva
această remarcă? Autorul rândurilor de faţă a declarat într'un grup restrâns
că numai acum câteva luni,când a vrut să se lămurească asupra originii şi na-
turii actelor de violenţă,săvârşite de legionari,şi-a dat seama că această
dispoziţie dată de H.S. însemna prima şi cea mai gravă abatere dela linia ori-
ginară fixată de Căpitan.Deci de aici se intră în erezie.De-acum începe păca-
tul colectiv - pentrucă,într'o formă sau alta,mai toată lumea legionară a ur-
mat,mai mult sau mai puţin,linia nouă fixată de fostul comandant.Tot ce-a ve-
nit ulterior a întărit această abatere,realizând un cumul de greşeli.

Noua metodă de acţiune n'a fost sezisată ca atare,starea de spirit de
atunci a permis perfect ca violenţa să se confunde cu eroismul,cu apărarea
onoarei legionare,cu necesitatea de pedepsire a prigonitorilor - atâtea noţi-
uni nobile,sub masca cărora era înfăţişată necesitatea acţiunilor violente.

Fără a relua întreaga argumentare pentru ce ordinul de suprimare a ji-
danilor însemna legalizarea violenţei,trebue admis deci,în sensul celor mai
sus expuse,că acum s'a ajuns exact acolo unde nu trebuia - la căderea în ere-
zie.Tot ce a venit ulterior a întărit această stare nouă,de greşeli,ajungându-
se la o formă endemică de păcat colectiv.Chiar cei cari s'au despărţit mai de
timpuriu,însă fără să se fi lămurit profund şi definitiv asupra naturii gre-
şelilor lui H.S.,nu înseamnă că regăsiseră calea de întoarcere în Legiune.Nu
numai adâncirea,cunoaşterea preceptelor legionare,ci trăirea şi acţiunea sub
imperiul lor dau dreptul cuiva să se considere iar în Mişcare.Cel dintâi in-
diciu în acest sens ar fi refacerea climatului de înaltă camaraderie,pe care
Căpitanul şi primii legionari l-au trăit.Această stare de spirit nu se obser-
vă,până acum,cam nicăeri între legionari.Deci se trăeşte încă,în subconştient,
după formula de păcat colectiv lansată de H.S. De aceea n'ar fi să se facă
procese pentru greşeli săvârşite individual,dacă nu se ajunge să se stabileas-
că cât de profund şi grav e acest păcat colectiv,care singur a cauzat toată
nenorocirea în care Legiunea se zbate de 16 ani.Orice legionar cu păcate in-
dividuale nerăscumpărate se exclude automat din comunitate.Asta nu poate cauza
nici măcar un rău relativ. A constata însă că păcatul colectiv năştea tocmai
din necunoaşterea preceptelor fundamentale legionare,din imposibilitatea de
a le interpreta cum trebue,este foarte grav.Aceasta pentru fiecare legionar
în parte; căci e firesc să presupunem că învăţătura Căpitanului le era tuturor
deopotrivă de cunoscută.Desigur că acei ce trăiseră mai aproape de Căpitan şi
se adăpaseră mai de timpuriu la izvorul viu al învăţăturii sale trebuiau să
observe mai întâi prăpastia în care se prăvălea Legiunea.

Explicaţia,că trupul sănătos legionar a suportat atât amar de vreme sta-
rea de îmbolnăvire ce-i fusese impusă,poate fi găsită în următoarea compara-
ţie: sunt boli care au nevoe de o perioadă lungă de încuibare până să apară,în
afară,forma virulentă ce determină un tratament radical.Forma virulentă eviden-
tă a apărut,la noi,în ultimul scandal public provocat de fostul comandant.Or-
ganismul legionar este azi convins de gravitatea racilei ce-l cuprinsese.Va
avea care vigoarea de a opera adânc cangrena formată? şi,găsind remediul salu-
tar,se va putea salva? Aceasta va arăta-o viitorul. Primul indiciu încurajant
va fi dat de recunoaşterea şi judecarea aspră a tuturor păcatelor - colective
sau individuale.Dacă aceasta se va face deschis,cinstit,legionăreşte,iar pe-
depsele primite vor fi executate cu sfinţenie,atunci putem spera că viitorul

va deschide poarta spre calea mântuirii. Altfel, nu-i posibilă reintrarea în Legiune a celor ce, conștient sau nu, au păcătuit cu prisosință. T. B.

PROBLEMA CONFESIONALA. Chestiunea ortodoxie-catolicism continuă să tulbure pe unii camarazi. O scrisoare în acest sens, pe care o publicăm mai jos, am primit de curând din Canada. Dar ne-au parvenit și altele cu puncte de vedere deosebite. Discuții au provocat mai mult diferitele "convertiri", dar, după noi, ele ar fi să rămână pe seama conștiinței fiecăruia. Numai în cazul flagrant al unei treceri dela ortodoxie la catolicism sau viceversa (s'a întâmplat!), din interes sau alte motive nevrednice, să se procedeze cu rigoare, ca pentru orice acțiune nedemnă. Poate că lucrul cel mai bun ar fi ca fiecare, deocamdată, să rămână ceea ce e, lăsând orice decizie -dacă nu presează, implacabil, conștiința..- la întoarcerea în țară: așa ar scăpa și de inevitabile suspiciuni.

Ne scrie, deci, prietenul din Canada, care nu vrea să-i pomenim numele:

"Citesc Vatra aproape regulat, și vă spun sincer că agreez cu Dv, văzând că mergeți pe o cale dreaptă, așa cum a trasat-o Căpitanul. Insă cu regret remarc și eu, ca unii cititori ai Vetrei, că atitudinea Dv față de unele persoane nu pare a fi lăudabilă. Nu caut să iau apărarea nimănui, și nici să'nvinovățesc pe nimeni, ci mă refer la polemica Dv cu monseniorul Tăutu. Dv spuneți că baza Legiunii este ortodoxismul! Eu cred că nu. Eu cred că baza Legiunii e creștinismul, să zic așa. Poate încă v'amintiți de mulți eroi legionari, căzuți în credința legionară, ca frații Bezântan, Amos Frâncu, Hodrea, Făgădaru, Nechita, etc., pe care i-am cunoscut personal, și care au fost greco-catolici, însă tot atât de buni legionari ca și Nicadorii, Decemvirii, etc., etc. L-am cunoscut pe Căpitanul, dar el niciodată nu mi-a spus să trec la ortodoxie. Ei bine, dragii mei, din păcate m'am născut și eu gr. catolic, și vă rog să credeți că-mi iubesc religia și pe Dumnezeu. Nu-l cunosc pe Monseniorul Tăutu, și nici pe Dv, și nu vreau să iau apărarea monseniorului, pentrucă nu sunt în cunoștință de cauză, și nici nu mă interesează; eu sunt Român și sunt Creștin, îmi sunteți tot atât de dragi și unii și alții, pentrucă dacă am căuta printre prelații ortodocși, am găsi mulți în emigrație poate cu aceleași păcate ca și Moseniorul Tăutu.

.. O să vă întrebați, poate, cine o mai fi și ăsta?.. Sunt un moț, fiu de țăran de undeva din Munții Apuseni, crescut în religie creștină și cu frica lui Dumnezeu, aruncat de soartă pe aceste meleaguri departe de țară și de munții mei dragi, pe care-i port în suflet din 1949 de când cu greu m'am despărțit de ei, și pe care nu-i voi uita decât atunci când voi fi rece sub glia de pământ.

..Religia, ortodoxă sau catolică, a fost și cred că este și pentru unii și pentru alții sfântă. Vă rog să-mi iertați expresia gândului meu așezat pe acest petec de hârtie, și lăsați credința lui Cristos neatinsă în sufletul fiecăruia dintre noi. Vă rog să mă considerați un bun român gata oricând de luptă alături de toți cei ce simt curat, dragostea de români și țară. Nu v'am scris aceste rânduri pentru a intra în polemică cu Dv, pentrucă Dumnezeu nu m'a dotat cu puterea condeiului pe care o posedați Dv, - în schimb vreau să rămân un bun prieten și să mă considerați abonatul Vetrei".-

Regretăm că, lipsind spațiul, n'am putut reproduce în întregime frumoasa scrisoare, al cărei ton urban, chiar cald, ne place să-l subliniem. Unde-a citit autorul ei, în Vatra, că "baza Legiunii este ortodoxismul"? cumva, la "Doruri și necazuri", - unde se reproduc opiniile cititorilor? Mișcarea noastră nu-i o Mișcare confesională, ci națională. Faptul de a fi ortodox, unit sau catolic, nu poate constitui, cum n'a constituit pe timpul Căpitanului, motiv de diferențiere, și cu atât mai puțin de discriminare între legionari.-

= = = = = = =

&& BERLIN. Colonia română din Berlin și-a ales, Duminică 17 Octombrie, următorul comitet: președinte, Gh. Drăghincescu, lector de limba română la Universitatea liberă din fosta Capitală germană; vice-președinte, Emil Apostol; secretar, avocat V. [illegible]; casier, Schuler.-

&&. D-l Mator HOJBOTA dorește să cumpere toate volumele din Istoria Românilor de C. C. Giurescu. Cei ce le posedă și pot să se despartă de ele, sunt rugați să i se adreseze la: 147 George Str. - Toronto /Ont. - Canada.-

TRIBUNA LIBERA

A FOST ALEXANDRU CRETZIANU ROMÂN? Trei momente din cariera sa diplomatică și două din timpul exilului.- Când mi s'a spus că Cretzianu a devenit cetățean străin, nu-mi venea să cred, fiindcă consideram că cel puțin numele românesc cunoscut, ce poartă, îl va opri dela această profanare. Dar, în "România Muncitoare" de pe Oct. c., d-l Gherman confirmă știrea, însoțind-o de accente de indignare, cărora mă alătur în totul.

Il cunosc de 35 de ani.. Incă dela început, și mult timp, Al. Cretzianu a profitat cum trebue de legăturile sale familiare pentru a-și face drum în cariera. După posturi plăcute în străinătate, a venit la centrala Ministerului de Externe, unde doi funcționari deveniră inamovibili în locurile lor: un fost scrib dela Finanțe care, ca Director al Contabilității, a ajuns -bine înțeles, ilegal- Ministru; și Cretzianu, la Direcția Politică. Dacă primul își datora intangibilitatea fiindcă cunoștea întrebuințările -mai mult sau mai puțin regulate- ale "Fondului" diplomatic, celălalt o cumpara și-o consolida prin arivism și intrigă. Căci Titulescu, care în acest timp a condus zece ani Ministerul de Externe, îl judeca aspru. Iată, între altele, ce a scris odată (era curând după Septembrie 1936), negru pe alb: "Dlor, care nu mi-a fost durerea când am aflat că Victor Antonescu nu a continuat politica mea în materie de Minorități. De atunci, plângerile minorităților plouă. Fac răspunzător de acest regim de capitulații, în care am căzut, pe d-l Victor Antonescu, pe d-l Cretzianu și pe.. Pe d-l Victor Antonescu fiindcă între linia mea de conduită, inspirată de veche experiență, și sfatul d-lui Cretzianu, un simplu funcționar la Externe, a urmat pe acesta din urmă. Pe d-l Cretzianu, pentrucă chiar când eram Ministru de Externe, credea că trebuia să continuăm cu procedura minorităților. Azi, fiind șeful Șefului său, și-a impus părerea lui. Cel puțin când e vorba de Societatea Națiunilor, unde am trăit dela înființarea ei, cred că între părerea d-lui Cretzianu și a mea, România are interes a opta pentru a mea. Ce răspunderi istorice se ascund sub comunicatele Ministerului de Externe.. Nu istoria, ci noi înșine, în foarte scurt timp vom fi chemați să le vedem și să le îndurăm consecințele".

Totuș, un vechi prieten al său, ajuns în capul Departamentului Externelor, îl face pe Cretzianu unul din cei doi Secretari Generali ai săi, în epoca când România părăsea, în 1939, politica alianțelor noastre tradiționale și intra în orbita lui Hitler. Cu un an înainte fusesem numit Ministru la Moscova și, după ce am primit instrucțiile Guvernului, Cretzianu -care nu era însă decât Director politic- a crezut că-și poate da, și chiar impune, părerea sa. Ascultați bine: desinteresare de chestia Basarabiei, care trebue ignorată; a nu se pomeni de frontiera noastră dela Nistru și, la nevoie, a întrebuința expresia "malul" drept al Nistrului! Nu se putea o aberație mai mare! Bine înțeles că părerea acestui subaltern nu mă putea lega și timp de un an și jumătate am vorbit și scris reprezentanților sovietici de Basarabia noastră; am atras atențiunea lui Litvinov că în unele hărți sovietice ea apărea în frontierele URSS; am obținut ca în Expoziția internațională din New York această "eroare" -care, cu un an înainte, se manifestase în pavilionul sovietic din Paris- să nu se mai repete, etc. Ba chiar Litvinov și Potemkin, când v iau să accentueze o atitudine mai prietenească, vorbeau de "Basarabia românească".

Dar când în Iulie 1939 politica sovietică se schimbase și era în ajunul cârdășiei cu Hitler, ei o manifestă față de noi adoptând teza Cretzianu. In loc să ia act de această schimbare îngrijorătoare și să-i prevină consecințele grave ce anunța, - Cretzianu, care devenise Secretar General, influențează pe conducătorii noștri și îi determină să fie în dezacord cu mine, când deci satisfacție Sovietelor. Aceasta a determinat demisiunea mea, și când după mari stăruințe am retras-o, pentruca Sovietele să nu-și dea seama de divergențele dintre Ministru și Guvernul său, am fost totuș în curând desavuat prin mutarea în Olanda!.

Inșirarea acestor evenimente este expusă în mod tendențios în suplimentul ce a apărut în "Nation Roumaine" din 1 Iunie trecut cu "conferința" lui Cretzianu, care încearcă să-și acopere răspunderea enormă ce-i revine. Dar cum d-sa arată, fără teamă, că și-a apropriat și arhiva confidențială a Ministerului de Ex-

torne, să caute telegrama n.2408 din 18 Septembrie 1939 ce am trimis dela Mos-
ceva când, după o lună dela Împărţeala Ribentr p-Molotov şi armatele ruseşti
începeau invazia Poloniei - Marele Stat Major Sovietic anunţa că trupele lor
se opresc la FRONTIERA Nistrului - frontieră de care Cretzianu nu vöia să lase
să se vorbească. Actele mai de seamă privitoare la acest ruşinos episod al po-
liticei noastre externe -şi în special raportul meu detailat n.1751 din 5 Iu-
lie 1939(înregistrat în regulă la n.42376 la Externe)- dispăruseră misterios
încă din 1940. Cei ce vor să cunoască mai multe detalii asupra acestor eveni-
mente, să consulte memoriul ce am depus la Conferinţa de pace din 1946 arătând
drepturile noastre asupra Basarabiei şi Bucovinei, cum şi volumul "Les commu-
nistes démasqués". Acolo, ca şi în toată acţiunea mea de până acum, am evitat pe
cât se poate să dau nume, fiindcă consider că în situaţiunea noastră de exi-
laţi trebue să ne prezentăm solidari faţă de străini şi să nu desvăluim păca-
tele şi slăbiciunile alor noştri. Dar acum, când d-l Cretzianu ne-a părăsit aşa
de scandalos, e bine să ştie ai noştri cine a fost - pentru ca nimeni să nu-l
regrete - şi să o ştie şi cei la cari s'a dus, pentruca să nu aibă motive să
se bucure. De aceea voi şi continua.

N. Dianu

NOTA NOASTRĂ. Publicăm cu plăcere această precizare a d-lui Dianu, care
serveşte la conturarea tristei figuri a unuia dintre principalii responsabili
ai haosului din exilul nostru. Mărturisind că era şi în intenţia "Vetrei" de a
comenta, într'un articol cu titlul analog "A fost vreodată Român?", decizia d-lui
Creţeanu de a lua cetăţenia americană, ţinem să adăogăm că, pentru noi, hotărî-
rea fostului secretar general la externe se datoreşte fricii de a da seama de
trădarea patentă dela 23 August, ca şi de delapidarea faimosului fond de
6.000.000 de franci. Ni se pare foarte dubiu, însă, că renegatul va scăpa de
darea, într'un fel sau un altul, a socotelilor. S'ar putea să-şi fi făcut ilu-
zii şi să conteze prea mult pe cunoscuta omenie a Românului.

Intre timp, aşteptăm cu nerăbdare o explicaţie a gestului dela "Nation Rou-
maine" şi dela susţinătorii Comitetului-fantomă. Ce scuză vor găsi acestei la-
şe fugi, cu banii Statului, de teama răspunderilor? Mai am vrea să spunem, com-
pletându-i (dacă ne-o permite) pe d-l Dianu, că acest caz, al lui Creţeanu, se în-
cadrează perfect în toată atitudinea de până acum a renegatului, dar nu numai
a lui, ci a unei întregi clase conducătoare, care nu a făcut niciodată o poli-
tică românească, ci o politică permanentă de trădare a intereselor naţionale.
In frunte cu Titulescu şi derivând dela Titulescu. In fond, dacă ne gândim bi-
ne, deosebirea dintre Gheorghiu-Dej şi Creţeanu sau Vişoianu nu este decât de
stăpân.. Există apoi şi un fel de paralelism simbolic: din infama treime, care
comanda în ţară, a rămas numai Dej: Ana Pauker şi Vasile Luca au căzut în dis-
graţie; ultimul munceşte la ocnă. Din cealaltă treime, nu mai puţin infamă, ca-
re a pretins să conducă destinele exilului, doi s'au prăbuşit: pe Niculescu-
Buzeşti îl ard flacările iadului, iar Creţeanu a părăsit, şi formal, apartenenţa
la România. A rămas numai -cuc singuratic- d-l Vişoianu: odraslă de boieri
(boi-ieri, ar spune cu un calambur Alecsandri, dar, din nenorocire, boi şi azi..).

= = = == = = =

AA MUENCHEN. D-l prof. dr. Mihail PRODAN a fost numit profesor titular la
Universitatea din Freiburg. Activitatea d-sale pe tărâm ştiinţific trebue să
fi fost deosebit de rodnică, dacă, străin fiind, a fost onorat cu această înaltă
încredere. Inregistrăm "cazul" cu entuziasm; el mai spală din păcatele unui
exil steril..

- In luna August s'a ţinut la München, în cadrul Academiei de Arte, un con-
curs pentru executarea unei plăci comemorative la biserica Alter Peter (clădi-
tă în 1181). A fost acceptat proectul compatriotului Alexandru PANA, singurul
străin printre cei 19 candidaţi.

AA VIENA. In fiecare toamnă are loc la Rinn, în Tirol, un festival cu repre-
zentarea uciderii Sfântului Andrei din Rinn, recunoscut de biserică martir, fi-
ind "asasinat de Evrei din ură pentru Cristos". Toate încercările Ligii austria-
ce pentru drepturile omului (pereionat) şi ale "agresului obraic, de a se inter-
zice acest spectacol, au dat, până acum, greş. Reprezentarea ritului datează cel
puţin dela 1462.-

DORURI SI NECAZURI (Fragmente de scrisori)

T.-Statele Unite: Vă trimit abonamentul şi vă laud lupta cea bună desfăşu-
rată pe calea scrisului ziditor de suflete. D-voastră întruchipaţi şi buciumul
redeşteptării generale şi spada lovitoare de la înălţimea principiilor nemu-
tate şi de acord cu catechismul epocii în care trăim. Dumnezeu cu noi!

G.-Italia: Această "Vatră" care arde toate buruienile, încălzeşte într'ade-
văr la dogoarea ei toate sufletele desnădăjduite şi luminează în întunericul
desorientării generale calea unui neam oropsit ce trebue să se deştepte şi
să reînvieze. E scrisă din inimă şi de inimă se lipeşte. Cine începe s'o ci-
tească o lasă din mână numai când ajunge la ultimul ei punct. In ea am desco-
porit un izvor puternic de spiritualitate românească şi greu îmi va fi când
nu voi ajunge să mă adăp din el.. Vatra se citeşte destul de mult aici, însă
cam pe ascuns, fiindcă şefii grupului român se uită cam chiorâş şi-ar putea
să ne pună piedici la emigrare. Ceeace ar constitui un mare pericol mai ales
pentru cei cu copii.

D.-Argentina: Ştiu că la Vatra nu se poate face o critică bună a eveni-
mentelor, căci Dv vă bazaţi pe cele ce vin de aci sau din alte părţi, luând
atitudine cu credinţa că cele transmise sunt aşa şi că cel ce scrie, mai ales
când e vorba de el, ştie ce spune.. Cunoaştem bine materialul uman. Il cunoaş-
tem însă numai în împrejurările timpului care ne-a persecutat. Acest material
uman s'a făcut cunoscut într'un timp anormal, timp în care ambiţiile personale
erau puse pe primul plan. Acelaş material uman odinioară a arătat că poate fi
altul, că poate fi capabil de renunţare, sacrificii, etc. Dacă acum nu reuşim
să ne închegăm, atunci putem să o punem de mămăligă. Dacă nu toţi îşi dau sea-
ma că nu trebue să existe grupuri, că toţi suntem una, dacă nu toţi cred asta
cu tăria cu care credeau în alte vremuri, dacă nu toţi simt cu sufletul tot
acest lucru, acţiunea noastră e condamnată să dea faliment şi apa la moara
celor ce doresc să ne distrugă.

V.-Jugoslavia: ..ambii au fost deziluzionaţi de isprăvile săvârşite de
chiar vârful piramidei. Le-am vorbit de D-voastră şi i-am găsit foarte apro-
piaţi vederilor ce le are Vatra şi cei ce o conduc. Intenţionez să găsesc
numerele care vorbesc de opera acelui vârf ce nu fusese predestinat a fi
vârful piramidei aşa cum se pretinde. In acele numere se poate vedea mai clar
tot ceeace doreşte Vatra şi înaltul grad sănătos al gândirii ei.

M.-Canada: Am mai constatat că ziarul Vatra atacă şi ponegreşte mereu pe
P.S.S. Episcopul Valerian. Dacă Domnul X are nişte socoteli cu P.S.Sa, să facă
el aceasta în mod particular prin poştă, nu însă prin ziar. In America avem doi
Episcopi - pe P.S.S. Valerian şi Episcopul comunist Moldovanu. Fiecare Român
naţionalist are datoria de a sprijini pe Episcopul Valerian. Orice ponegrire
a Episcopului Valerian ridică prestigiul Episcopului Moldovanu, care stă în
serviciul Moscovei. Dacă ziarul Vatra stă în serviciul naţionalismului român,
atunci să înceteze cu astfel de publicaţiuni.

B.-Canada: Ultimul număr al Vetrei, de altfel ca şi toate celelalte din
trecut, este foarte bun şi voi faceţi un mare servici cauzei naţionale prin
sprijinul ce-l daţi unificării Mişcării Legionare sub conducerea d-lor Găr-
neaţă, Iasinschi şi Papanace. Zilele acestea am avut bucuria ca după mulţi ani
de despărţire să fim vizitaţi, la mine acasă, de camarazii noştri din Statele
Unite.. dintre cari unul timp de doi ani de zile a luptat pe frontul antico-
munist din Coreea, unde a fost rănit şi decorat de mai multe ori pentru fapte
de vitejie. In timp ce acest tânăr înflăcărat ne povestea amintiri sângeroase
din războiul din Coreea, noi cari am sângerat în prigoanele lui Carol al II-lea
şi în războiul sfânt din Rusia, în inimă trăiam alături de dânsul, care spunea:
"prin pace sau război, noi cu toţii trebue să ne reîntoarcem în România Mare,
la părinţi, la mormintele eroilor noştri, la vetrele strămoşeşti"!..

Noi camarazii din Toronto, Hamilton, Windsor, Montreal şi cei din Statele
Unite, după 15 ani de vrăjmaşă despărţire, ne-am regăsit cu toţii la un loc ca
pe vremurile căpităneşti. Scrie-mi ce mai ştii din discuţiile ce se duc pen-

tru refacerea Mişcării.Aşteptăm cu toţii hotărîrea de unificare şi sentinţa legionară dată în urma judecăţii ce se va face lui Sima.

Nu uita a-mi scrie - exact - cum stai cu finanţele tale personale.Băneşte doresc să te ajut din toată inima,dacă ai nevoie scrie-mi cinstit.Iar tu să fii sigur că economiile mele sunt agonisite numai prin muncă cinstită: de peste cinci ani de zile lucrez în fabrică,zece până la cincisprezece ore pe zi,adică dela 7 dimineaţa până la zece seara; iar Duminica sunt ocupat cu organizaţiile anticomuniste.

I.-Canada: Mulţumesc pentru trimiterea regulată a Vetrei.O citesc şi recitesc.Imi place că"zgândăriţi"pe toţi acei cari o merită,şi fără ocolire.

H.-Franţa: Vă trimit modesta mea contribuţie,aci anexat., pentru lupta românească ce duceţi prin revista Dv.

SAT BASARABEAN de Ion Buzdugan

Te privesc pierdut în ţară,
Sat basarabean:
Latră câinii trist,în seară,
Latră peste han.

Timpul bate din aripă
Croncănind pe deal.
Cine te-a proptit în râpă,
Satul meu natal!

Cine v'a închis în noapte,
Albe colivii:
Cine vă descântă'n şoapte,
Zilele pustii?

Ştiu atâta că,din vremuri,
Stai pitit în văi,
Depănându-ţi trist pe ghemuri,
Veacuri-anii tăi.

Te-ai trezit aici pe lume
Şi aici te'ngropi:
Lângă sânul negrei hume,
Cu făclii de plopi.

Te îmbraci de sărbătoare,
La botez şi nunţi,
Când se prind la horă'n soare,
Tineri şi cărunţi.

Apoi,ani şi ani vă'ndeamnă,
Plugul după munci,
Scuturând ca frunza'n toamnă,
Zilele prin lunci.

Sus bisericuţa'naltă,
Vă tot face semn:
Şi cresc,una după alta,
Crucile de lemn.

Astfel veacuri,făr'de nume,
Se tot scurg mereu:
Satul meu,uitat de lume,
Şi de Dumnezeu!..

Dar,înfipt în brazde grele,
Sat cu suflet teafăr:
Tu pe cerul Ţării mele
Vei sclipi luceafăr!

&&. Acum zece ani,la 9 Octombrie 1944, cădea într'un sătuc din Ungaria, - unde nu se ştie măcar dacă a fost îngropat,căci tovarăşii de drum,în graba fugii din faţa Ruşilor,n'au mai avut timp de aşa ceva - profesorul Mişu TASE, excelent dascăl,camarad şi tată de familie.

N'a avut numai prieteni: îi plăcea grozav să pişte prestia îngâmfată,râdea cu poftă de oamenii gravi.. Căci Dumnezeu,în înalta sa bunăvoinţă - cum spune Eminescu - a dat omului rîsul,cu toată scara,de la zâmbetul ironic până la clocotirea homerică.. ca un fel de refugiu de multele inconveniente ale vieţii.. De aceea,la Rostock,faţă de aiurelile brigadireşti,a luat energic partea bunului simţ; iar la Viena,când a văzut pe uitătorii peste veacuri premiaţi de Sima,a crezut că acesta a fost numai indus în eroare,că va fi vai şi-amar de cei ce l-au "minţit",când va afla adevărul.. Cu această convingere a plecat şi a căzut.

Cu "nea Mişu", trup din trupul splendidei falange de luptători prahoveni, a pierit un remarcabil exemplar al muschetăriei legionare,împerechiată,la el, cu sănătoasa vână a gânditorului. Lipsa perspicacităţii şi humorului său muşcător,temut de adoratorii căilor piezişe, am resimţit-o mult în cursul dificilei lupte de limpezire a apelor. Mintea şi curajul său ar fi fost azi mai necesare ca oricând; optimismul său,robust şi inepuizabil: cel mai indicat tonic în apăsarea ce tinde să strivească rezistenţa multora. Dar a fost să fie altfel. Inclestările ce vin vor găsi însă "prezent" şi pe Mişu Tase: prin plusul de efort al celor ce l-au iubit.

S E M N A L A R I

&& LA NATION ROUMAINE,Paris,VII,138,Oct.1954.- Organul celor trei foste partide politice româneşti(în realitate două şi o sutime) avea pe timpuri,dacă nu altceva,o anumită coerenţă: fie chiar,fără supărare,acea coerenţă a boului, de care vorbea,dacă nu ne înşelăm,d-rul Lupu.Apăra o cauză pierdută,însă o apăra cu convingere şi organic.Nimic nu dovedeşte însă deruta de astăzi a capitularzilor faţă de mersul evenimentelor şi faţă de izolarea totală în care se află,ca sumedenia de contraziceri din acest ultim număr al publicaţiei partidare.Pe deoparte,d-l VIŞOIANU şi autorul articolului de fond îi acuză pe Occidentali de inconştienţă şi candoare,fiindcă se încred încă în Ruşi - dar ingenuitatea aliaţilor e floare la ureche pe lângă patentul cretinism al diriguitorilor noştri de ieri,cari au secundat politica sinucigaşă a lui Roosevelt, când trebuiau să ştie ce ne aşteaptă dela o înţelegere cu URSS-ul; pe de altă parte se reproduc cuvintele gratuite de încurajare ale mareşalului britanic Wilson,care a patronat răsturnarea frontului în 1944,cam pe timpul când primul său ministru Sir Winston ne vindea Ruşilor în proporţia de 90%.Pe deoparte,apoi,Puterile de vest sunt avertizate să nu creadă în teoria lansată de comunişti a"coexistenţei paşnice"; pe de alta,comitagii încearcă să facă un titlu de merit României de ieri din faptul că a desfăşurat o politică de prietenie faţă de Moscova.Pe deoparte,în fine,continuă atacurile împotriva războiului alături de Nemţi; pe de alta,d-l CIOTORI -"enfant terrible",la o vârstă matusalemică,al periodicului- nu numai că-i face,ca deobicei,în pilde,cu cu şi cu oţet pe samsarii dela Teheran,dela Moscova,dela Ialta şi Potsdam, dar ajunge să justifice,tot cu o parabolă,finală,aceeaşi campanie din răsărit,pe care au sabotat-o ieri şi astăzi o deploră încă gângavul Romiţă şi puţin neaoşul tovarăş Zissu. In discursul rostit la o aşa zisă Adunare a naţiunilor europene împilate,d-l Vişoianu exclamă,cu voce plângăreaţă,că"am fost minţiţi şi înşelaţi",dar nu spune care e cuvântul potrivit pentru cine se lasă minţit şi înşelat,când n'au lipsit avertismentele,din trecutul istoric până în zilele trădării dela 23 August. "Buletinul din România",care începe cu o frază din care reiese că încă din 1944 staliniştii comandau în ţară -până acum se susţinea că din Martie 1945 a început ilegalitatea-, dovedeşte că regimul de la Bucureşti şi-a găsit uneltele de diversiune în primii ani tocmai printre fruntaşii partidelor pretins democrate,şi tot la ei recurge astăzi,când încearcă să-i păcălească pe Occidentali(cazul Tătărescu înainte; cazul Ghelmegeanu acum,ca să dăm doar două exemple); ceea ce iarăş dezminte insinuările calomnioase ale capitularzilor cu privire la o colaborare a legionarilor din ţară cu comuniştii.

In restul publicaţiei,morţii îşi îngroapă morţii: d-l Augustin POPA îl comemorează pe Milan Hodza,fostul bărbat de Stat cehoslovac,iar d-l Ciotori pe Aristide Blank(şi,într'unul din numerele trecute,pe C.Antoniade).D-l prof. Grigore NANDRIŞ răspunde după cuviinţă,cu ironie şi în acelaş timp documentat, politicianului ucrainean W.-S.von Sar-Zaloziechyj,care în"Zeitung der Deutschen aus Südosteuropa",Mai 1954,n'a găsit altceva mai bun de făcut decât să scoată dela naftalină vechile şi cu totul absurdele pretenţii ale Rutenilor asupra Bucovinei.Chestiunea este de o importanţă vitală,şi am vrea să atragem atenţia compatrioţilor,profitând de acest prilej,asupra necesităţii de a desfăşura pretutindeni o propagandă inteligentă în favoarea hotarelor româneşti din 1939. Fiindcă eliberarea -dacă,şi când va fi,- s'ar putea să ne afle nepregătiţi,pe câtă vreme alte emigranţe,cea ungurească şi cea ucraineană în special,lucrează intens şi-şi caută susţinători în Apus pentru revendicări asupra pământurilor româneşti.Cine semnează aici a vorbit de curând la Roma,şi aluziile sale la Transilvania,Basarabia şi Bucovina,ca teritorii inalienabile pentru motive etnice şi istorice,dacă au întrunit asentimentul şi solidaritatea latină a publicului italian,au stârnit vădită nemulţumire şi agitaţie printre exponenţii vecinilor noştri dela est şi vest.Ceea ce înseamnă că la ei nu există încă resemnare la un act de dreptate,ci hotărîrea de a repune în discuţie probleme rezolvate. De aceea -ca să ne întoarcem la publicaţia dela Paris- o nevoie ca, odată liberată emigranţa de balastul aşa zisului Comitet naţional,să se con-

stituie fără zăbavă un organism reprezentativ serios,care să aibă în vedere
permanent şi acest aspect,repetăm: de importanţă vitală pentru noi.-
(Tocmai în ultimul moment ne soseşte o broşură: "Tag der Volksdeutschen",
tipărită la Linz cu ocazia sărbătorii din luna Septembrie a Nemţilor alungaţi
sau fugiţi din Europa centro-orientală; şi harta,care arată "Die ehemaligen
Siedlungsgebiete der Volksdeutschen",e destul de suspectă.Compatrioţii,cari
fac parte din "Asociaţia Românilor din Austria",poate ar fi cazul să intervină.
Nu de alta,dar ca să ştim din ce parte va trebui,mâine,să parăm loviturile).

&& EXILUL ROMANESC,München,I,1 şi 2,Sept.-Oct.1954.- O nouă publicaţie si-
mistă -cu discreţie,- la care colaborează,semnând,d-nii C.Sassu,Gr.Manoilescu,
un Nic.Marinescu(desigur,nu cel cu spargerea dela Paris..) şi Traian Puiu.A-
cesta din urmă comemorează"spiritul Dobrinei",avertizându-ne,cu toată seriozi-
tatea,că nu e vorba de numele unei femei,ci al unei"păduri bătrâne,un rest din
codrii Tigheciului,în preajma Huşilor".Singurul comandant din vechea elită,ca-
re a mai rămas alături de d-l Sima,nu prea face casă bună cu acordurile gra-
maticale: pentru dânsul,grijile,îndoielile şi alte câteva stări de suflet"îm-
bolnăveşte","descompune","ucide"spiritul; iar voioşia,frumosul şi adevărul,cu-
rajul,speranţa,etc.etc.,"întreţine"tinereţea! In schimb,din acelaş articol,
aflăm că"Am avut,avem şi vom avea mereu o elită". Halal!
. Altfel,noua revistă se prezintă bine,atacă serios problemele politice in-
ternaţionale şi ale exilului,are argumente cumpănite contra capitularzilor ,
bieţi epigoni ai funestului Titulescu.Favorabilă d-lui Seicaru, este ostilă:
postum, mareşalului Antonescu; Principelui Nicolae,pe care-l socoteşte vinovat
de unele disidenţe din grupul, din ce în ce mai redus,al simiştilor; şi gene-
ralului Ion Gheorghe,executat fără milă; este în expectativă faţă de Liga Ro-
mânilor Liberi a d-lui Fărcăşanu. Analiza,mereu reluată,a lui 23 August, nu
admite replică; la fel de întemeiate,articolele "Creţeanu-cetăţean american"
şi "Desvăluirile lui Hohlov",ale căror falsuri evidente "Vatra" le-a semnalat
la timpul său (dar revista din München aduce noi utile precizări).

&& UNIREA(The Union),Cleveland,V,4-9.- Ultimul număr este consacrat în spe-
cial aniversării bicentenarului şcolilor dela Blaj.Păr. Gh.RUSU,care a fost
transferat din Argentina în Statele Unite,la McKeesport,semnează un articol
despre "Necredinţă,erezie,schismă" în numărul pe August,pentru a spune,în po-
lemica binevoitoare cu SOLIA,că,în definitiv,după o distincţie a lui Charles
Journet,ortodocşii,ca şi protestanţii de altfel,nu ar fi nici eretici nici
schismatici,ci mai curând "disidenţi".Mergând pe acest drum de progresivă în-
ţelegere,nu este deloc exclus ca peste puţină vreme să fim recunoscuţi "fraţi
întru Cristos" cu toţii...

&& SYNDESMOS,Bulletin du service de coordination entre les mouvements et
groupements de jeunesse orthodoxe,Paris,II,4,1954.- Prezentat cu elogii de
directorul publicaţiei,Jean Meyendorff,d-l Titus BARBULESCU semnează un fru-
mos articol intitulat "L'Actualité chrétienne",în care ,citându-i pe Pascal,
Péguy şi Claudel,insistă asupra radicalei deosebiri dintre ce spune mesajul
creştin şi ce fac în realitate "creştinii"; această mistificare barocă nu
poate împiedica însă prezenţa în lume a lui Cristos,în mijlocul,mai ales,al
celor "însetaţi după dreptate".

&& DANS L'ESPRIT ET LA VERITE,Bulletin pour les chrétiens orthodoxes des
Pays de langue française,Paris,1954,n.22-23,24 şi 25.- Cu lunile Mai-Iulie
1954 apare,încită şi ameliorată,într'o nouă serie,n.1-3. Pierre DONAT sem-
nează un articol substanţial despre situaţia bisericii române în ţară şi în
diasporă: la ce au redus comuniştii ortodoxia,cu pretextul naţionalismului,şi
cât de amplu este haosul în exil,în ciuda prezenţei Mitropolitului Visarion
şi a activităţii intense a Centrului de Cercetări dela Paris.In ultimul număr
se publică,pe larg,discuţiile şi hotărîrile luate în şedinţa dela 11 Aprilie
a credincioşilor din Franţa,când s'a hotărît,cum se ştie,intrarea în legali-
tatea canonică şi punerea sub ascultarea celui mai înalt prelat român în re-
fugiu,precum şi o scrisoare de asentiment a Arhiepiscopului "Joan" din sino-
dul bisericii ruseşti în afara graniţelor. Despre BIRE se spune,în franceză,

ca să mai afle şi alţii,că este,textual,o foiţă neserioasă,condusă "de un
(fost?)comunist greco-român,odinioară complice cu gen.Markos,binecunoscut în
Grecia,ins care serveşte în mod practic interesele comuniste şi care se ocupă
cu intrigăriile contra elementelor sănătoase din colonia şi emigranţa romă-
nească dela Paris şi din alte părţi". O spun străinii....

&& UNIREA,Ecoul Asociaţiei elveto-române,Berna,III,Iunie-Sept.1954.-
Reapărută sub îngrijirea unui comitet,publică pe copertă figura lui Avram
Iancu,dela a cărui moarte s'au împlinit,la 1 Septembrie,82 de ani; "Craiul
munţilor" este comemorat într'un articol şi se reproduc două din"cântecele
Iancului".Publicistul gălăţean,Emil PASSINI-MAUR,întors de curând în patria
sa de origine,Elveţia,vorbeşte de ororile din R.P.R. Revista mai publică o
parte din lunga descriere a Castelului Peleş,făcută de fostul bibliotecar al
lui Carol I,Léo Bachelin,la 1893.-

AM PRIMIT: Dr.Oreste POPESCU,El pensamiento social y economico de Eche-
verria,Buenos Aires,1954 : o monografie completă asupra cunoscutului literat
şi economist argentinian - precursor,în prima jumătate a sec.XIX,al doctrine-
lor solidariste - datorită harnicului profesor român dela Universităţile din
Bahia Blanca şi La Plata (Eva Peròn),director al Bibliotecii de ştiinţe so-
ciale şi economice din Buenos Aires.- Ioannes FILIP,De Concilio provinciali
Alba-Juliensi et Fagarasiensi primo A.D.1872 celebrato,Roma,1954 : Extrase
din teza de doctorat în teologie prezentată de un foarte activ preot român,
în latineşte,cum e obiceiul,la ateneul pontifical "De Propaganda Fide" şi de-
dicată Bisericii tăcerii din România.- Eugeniu COŞERIU,Reseñas,Montevideo,
1953-54 : o serie de ample recenzii,uneori adevărate studii,publicate de tâ-
nărul profesor român dela Facultatea de Umanităţi şi Ştiinţe uruguayană pe
marginea unor opere recente de Ramon Menendez Pidal,Giacomo Devoto,Hans Krahe,
Vicente Garcìa de Diego,Fernando Lazaro Carreter,etc.,în revista "Azul".

AM MAI PRIMIT: DIE ZEIT,Hamburg,16 Sept.1954: cu un articol,semnat W.Frede-
ricia,despre"Tragedia românească" de astăzi,datorită trădării dela 23 August
1944.- ICI PARIS HEBDO,11-17 Mai 1953, cu un impresionant reportaj despre
moartea în mizerie,la Paris,a primei soţii a lui Carol II,Zizi Lambrino,şi
despre câinoşia fostului rege,semnat Françoise Dournon şi Leon Negruzzi.-
TRIBUNA DA IMPRENSA,Rio de Janeiro,8 Sept.1954,cu un articol al lui Ştefan
BACIU pe marginea celor două conferinţe rostite de d-l Ambasador N.P.Comnène
la Academia brasiliană de Litere şi la Universitatea din Rio,şi un interview
luat doamnei Antoinette Comnène,precum şi JORNAL DO COMMERCIO,Rio de Janeiro,
4 Sept.1954,cu o amplă prezentare a discursului d-lui Comnène la Academia de
Litere.- MADRID,29 Mai 1954,cu o lungă cronică a lui Elias Gomez Picazo despre
"Aron Cotruş,poet al noii Rome",şi INFORMACIONES DEL SABADO cu o recenzie a
"Rapsodiei iberice",semnată Concha Castroviejo.- THE MICHIGAN DAILY,6 August
1954,cu o prezentare,în cuvinte elogioase şi imagini,a expoziţiei de geografie
lingvistică şi de dialectologie organizată de d-l prof.Sever POP în Statele
Unite şi,ulterior,în America de sud,precum şi textul unei invitaţii la această
importantă manifestaţie,patronată de Centrul internaţional de dialectologie
generală de pe lângă Universitatea din Louvain,de Institutul de lingvistică
al Universităţii din Michigan şi de însăşi Societatea lingvistică a Americii.-
Un rezumat în româneşte după articolul publicat de D.I.Doens în IRENIKON,
XXVII,trim.I,1954,despre "Reforma legislativă a patriarhului Justinian Marina"
şi o listă a revistelor ortodoxe dela Bucureşti.-

AUTOBIOGRAFIE.- "Unii scribi ai exilului românesc - în realitate aventu-
rieri,escroci şi şantajişti de profesie - aruncă hârdăul cu lături asupra a
tot ce e românesc în refugiu". (René Théo,BIRE,Paris,15 Sept.). In acelaşi
număr,Ion Velicu se ocupă de "scursurile Orientului"!..

Adrian Popa

&&. Sora lordului ROTSCHILD, Myriam, e atât de pasionată după insecte, în-
cât a stăruit - şi obţinut - ca o specie de purici să-i poarte numele, che-
mându-se de-acum.. Orneacus Rotschild.

&& "NEO-IENICERII". Un cititor al Vetrei,dintr'un lagăr italian,ne întreabă ce vrea să spună d-l dr.SASU prin articolul său "Neo-ienicerii",publicat în foaia d-lui Horia Sima "Exilul românesc" nr. 1 din Septembrie - fiindcă el n'a înțeles nimic.

Prea bine n'am înțeles nici noi,însă totuș credem că nu ne înșelăm prea mult dacă-i dăm următoarea explicație: D-l dr.Sasu se ocupă cu istoria.Ca istoric,d-sa știe cum stă chestia cu ienicerii. Ienicerii sunt de două feluri: vechi și noi. Vechii ieniceri,purtau pe steagurile lor,drept simbol, - pe lângă semilună - o cală cu două toarte; fiindcă Sultanul,în serviciul căruia ei stau, era părintele care îi hrănea. Acești ieniceri erau în slujba poftelor Sultanului. Sultanul mai avea și harem. In privința femeilor,ienicerii n'aveau prea multe de spus, fiindcă nu erau cavaleriști, ci trupă pe jos. La femei,însă,era Sultanul tare.

Ienicerii noi -neoienicerii-, nepricepând apucăturile Sultanului, au rupt-o cu trecutul istoric. Ei dau cu piciorul la oală și vor să-i rupă Sultanului "coloana vertebrală" și să-l lovească în creștet - care, fiind și "creștetul neamului",înseamnează că ei s'au pus.. în slujba comuniștilor.

D-l dr. Sasu îi cam atacă. Este împotriva lor. D-sa,ca istoric,prețuiește foarte mult pe vechii ieniceri(cei cu oala),zişi şi simigii(dela.. pâine),sau sutași(dela sută).Să-i fie de bine, căci și d-lui stă pe lângă oală. Şi pare că-i sutaş.. Săraca țară,săraca!

&&. D-na LUPESCU - care,cu banii șterpeliți plugarului român de Carol, trăiește ca'n sânul lui Avram,- a dat în judecată pe un șef de orchestră portughez,pentrucă acesta,văzând-o într'un local de noapte în tovărășia unui bogătaș din Chicago,s'a pus să execute arii din "văduva veselă"..

= = = = = = =

DRUCKSACHE

Zu ermäßigter Gebühr

Rev. Em. VASILOSCHI
Franziskusstr.179/I
DÜSSELDORF/Rath

Absender:

V A T R A
Via C.Morin, 8
R O M A - ITALIEN